

BÁCSMEGYEI NAPLÓ

XXVII. évfolyam

Szubotica, 1926 CSÜTÖRTÖK január 21.

20. szám

Megjelenik minden reggel, ünnep után és hétfőn délben
Telefon: Kiadóhivatal 8-58 Szerkesztőség 5-10, 8-52

Előfizetési ár negyedévre 150 din.

Szerkesztőség: Aleksandrova ul. 4. (Rossia Foncière-palota)
Kiadóhivatal: Subotica, Aleksandrova ul. 1. (Leibach-palota)

A magyar probléma

Az utódállamok magyarsága is szóba került a magyar nemzetgyűlés keddi ülésén, amelyben a frankhamisítás belpolitikai hatása viharos izgalomban robbant ki. Bethlen, a világbotránynak a külföldi sajtóban fölvert visszhangját ismertetve, rámutatott arra, hogy a magyarság ellen intézett támadások az utódállamok magyar kisebbségét sem kímélik. A miniszterelnöknek ez a kijelentése semmi emóciót nem keltett, mert hiszen a magyar politikuskok pártkülönbség nélkül a maguk dolgával vannak elfoglalva és érdeklődésükből nem jut miránk, kisebbségi magyarokra, aki az odaát örvénylő eseményeket nemzetiségi törekvéseink esélyei szempontjából mérlegeljük.

Azt mondta Bethlen, hogy a magyar ellenzéknek hazafias kötelessége nemzetközi összeköttetései révén felvilágosítani a külföldet a koncentrált sajtótámadások igazságátanságáról. Ezt a tétét az ellenzék megfordítja és a kormányzat kötelességévé teszi, hogy olyan közviszonyokat teremtsen, amelyek az ellenséges indulatu kritikákra a tények erejével csatlakoznak rá. Ebbe a porbe vonja bele Bethlen az utódállamok magyarságát és úgy tünteti fel, mintha a magyar kisebbségeknek előbbrevaló volna a szigorú külföldi bírálatok leszere lése, mint a magyar politikai helyzet végleges szabályozása a béke és demokrácia szellemében.

Meg vagyunk róla győződve, hogy az utódállamok magyarsága, ha módja volna döntő állásfoglalásra a magyar demokrácia és reakció élethalálharcában, habozás nélkül ahhoz a táborhoz csatlakozna, amely a magyar nép boldogulásának főfeltételét a szabadságjogok helyreállításában és a nyaktörő kalandok lehetőségének megszüntetésében látja. Ha a magyar kisebbségek nem elegendhetnek is bele ebbe a történelmi párbajba és csak passzív szemlélői a viaskodásnak, mégsem zárkozhatnak el ridegen az objektivitás páholyába, amikor a magyarság egyetemének reputációja forog kockán. Nem a mi bűnünk volna, ha a Magyarországon most folyó küzdelemből a reakció kerülné ki győztesen és nem követelhetnénk részt a dicsőségből, ha a sokat szenvedett magyar nép a demokratikus újjászületés korszakába lépne. Politikai célkitűzéseink nem terjednek túl új hazánk államjogi keretein és minden gondunk az, hogy az a faji többség, amely sorsunk felett rendelkezik, hűségünket bizalommal viszonzza. De épen erre való tekintettel nem

lehet közömbös nekünk, hogy a magyar népet egy retrográd politikai rendszer exponensei állandóan a külföldi közvélemény gyűlöletes megítélése alá hajtadják és minden magyar mozgalmat gyanuba kevernek. Semmi okunk sincs lelkesezni ezért a nacionalizmusért, amely minden eszközt, még a bünt is szentesíti, mert a kisebbségekre ez a vészes mentalitás csak szenvedéseket zudíthat.

Aki a magyar faj közösségéhez tartozik, az — bármelyik állam polgára — szomorú szívvel veszi tudomásul a külföld lesújtó véleményét a magyar közállapotokról. Nemcsak becsület kérdése, hanem a magyar népnek és a kisebbségi magyarságnak is érdeke, hogy a frankhamisítást ne

tekintsék egy népfaj eltévelyedésének. Ez pedig csak úgy érhető el, ha a méltatlan védnek kiszolgáltatott nép lenyűgözött demokratikus erői kiszabadítják magukat a bankóhamisításig züllött reakció nyomása alól és az ország fejlődését bekapcsolják a nemzetek együttesének konstruktív munkájába.

Az utódállamok magyarsága, amelyet Bethlen aposztrofált, úgy érzi, hogy a külföldi sajtó jóindulatát nem az informátorok megpuhításával kell kivívni, hanem magának a bajnak gyökeres orvoslásával. Ha a magyar politikuskok szívükön viselik az utódállamok magyarságának sorsát, akkor elsősorban attól a demoralizáló példaadástól tartózkodjanak, amely a reakciót ránk uszíthatja.

A pénzügyi bizottság elfogadta a hadügyi költségvetést

Harminc milliót takarítanak meg a katonai élelem- és ruhaszerzésnél

Beogradból jelentik: A pénzügyi bizottság tárgyalásain kívül főleg a kormánypártoknak egyes miniszterek ellen irányuló belső mozgalmi foglalkoztatják a politikai köröket. A kormányzó-pártok elégedetlensége egyes miniszterek működésével szemben sok gondot fog adni *Pasic* Nikola miniszterelnöknek hazatérése után, aki a belső egyetértést legutóbb is csak hetekig tartó munkával tudta helyreállítani. A radikális-párton belül különösen a távollevő pénzügyminiszter ellen halálshangok; egyrészt franciaországi tárgyalásai — amelyeket a francia felhivatalos sajtó nem a legkedvezőbben fogadott — nem keltenek a radikális-pártnak jó benyomást, másrészt azt kifogásolják, hogy a pénzügyi bizottság ülései elől elutazott Amerikába és ezzel mintegy kivonta magát, az elégedetlenek szerint, a személyes felelősség alól. A radikális-párt tagjainak egyrésze azt sem nézi jó szemmel, hogy maga a költségvetés sem készült el teljesen időre és noha már javában folyik a pénzügyi bizottság vitája, a költségvetés egyes részlet-kimutatásai még ma sincsenek beterjesztve. *Sztojadinovic* Milan pénzügyminiszter mindezekig a miniszterelnök legkedveltebb emberei közé tartozott; azok, akik most hangoztatják azonban, hogy a parlamentaris formák figyelmen kívül hagyása *Pasic*ot is — aki tudvalevőleg rendkívül sokat ad ezeknek a formáknak a betartására — ellene hangolta.

Az új választások kérdése is kezd mindinkább előtérbe nyomulni és hír szerint úgy a radikális-párt, mint a Radics-párt igyekszik olyan helyzetet teremteni, amely az új választások kiharását lehetővé teszi. A beavatottak szerint már csak akörül vannak ellentétek, hogy milyen kormány vezesse majd a választásokat: tiszta radikális-e, vagy a jelenlegi koalíció. A radikális-párt állítólag biztosítékokat kapott abban az irányban, hogyha a koalíció a Radics-párt hibájából bomlana fel, tiszta radikális-párti kormány fogja vezetni a választásokat. Radicsnak a legutóbbi időben tanúsított viselkedését már erre vezetik vissza és ezzel magyarázzák azt a cikket is, amelyet a Radics-párt hivatalos lapja, a *Dem* irt *Makszimovic* Bozsó belügyminiszter ellen.

A pénzügyi bizottság ülése

A pénzügyi bizottság többségi tagjainak takarékosági konferenciája után összeült a pénzügyi bizottság és letárgyalta a hadügyi tárca költségvetését.

Trifunovic Dusan hadügyminiszter rövid expozét mondott, amelyben előadta, hogy költségvetési javaslata eredetileg hárommilliárd és nyolcszázmillió dinár volt, amelyet azonban a takarékosági elv szemmel tartásával lényegesen lecsökkentett. A hadügyi költségvetés összege most kétezer negyvenhatszázhatvanhat millió, tehát negyven százalékos redukció történt. A költségvetésben nincs meg minden, amire szükség volna, de a maga részéről is eikerülhe-

tetlennek tartja a legmesszebbmenő takarékoságot. Rámutat arra, hogy a régi Szerbia hadügyi költségvetése aránylag nagyobb volt a mostaninál és a többi állam hadügyi kiadásai is az egész költségvetés nagyobb százalékát teszik ki, mint nálunk. A kiadások csökkentéséhez, nehéz szívvel bár, de hozzájárul.

A hadügyminiszter expozéja után *Stepanovic* Stepan radikális képviselő terjesztette elő a takarékosági javaslatot, amely szerint a katonai élelem- és ruhaszerzéseknél harminc millió dinárt takarítanak meg. A hadügyminisztérium ugyanis a piaci áraknál magasabb árakat fizetett a beszerzéseknél.

Setyerov Szlavko dr. demokrata sajnálkozását fejezte ki, hogy a hadügyminiszter olyan sovány expozét adott. Kijelentette, hogy az ellenzék a nemzetvédelemre szükséges kiadások megszavazása elé nem gördít akadályokat, de a locarnói szellem a katonai kiadások lényeges csökkentését tenné szükségessé. Kifogásolja, hogy a hadügyminisztérium tizenhárom millió dinárért megvásárolta egy bukott bank házáat, holott a tengerészeti és aviatikai kiadásokra nincs elég pénz.

Vucic Demeter, *Pusenjak* és *Kulovec* felszólalásai után a pénzügyi bizottság tizenkilenc szóval őt ellen elfogadta a hadügyi költségvetést.

Félmilliárdot takarított meg a pénzügyi bizottság

A pénzügyi bizottság eddigi munkája során a következő redukciókat végezte el: a szociálpolitikai minisztériumban megszüntettek 276 tisztviselői állást és töröltek 8,916.859 dinárt, az építési minisztériumban redukáltak 203 tisztviselőt és 5,574.236 dinárt, az egészségügyi minisztériumban 661 tisztviselőt és 13,893,218 dinárt, a postaügyi tárcánál 382 hivatalnokot és 50,714.907 dinárt, a belügyben 561 tisztviselőt és 33,600.025 dinárt redukáltak. A földművelésügyi, agrárreform és hadügyi tárcákban nem bocsájtottak el tisztviselőt, de az anyagi kiadásokat a földművelésügyiben 4,190.000, az agrárreformnál egymillió, a hadügyi tárcánál pedig harmincmillió dinárral csökkentették. A pénzügyi tárcában 2077 tisztviselőt és 252,581,501 dinár kiadást töröltek, az erdőügyi minisztériumban 167 tisztviselőt és 49,105.146 dinárt, az igazságügyi minisztériumban 91 hivatalnokot és 3,346.578 dinárt, a külügyminisztérium költségvetésében 52 hivatalnokot és 9,852.499 dinár anyagi kiadást redukáltak, így eddig összesen 4570 hivatalnok elbocsájtásával és 461,553,369 mil-

líó dínr kiadással sikerült tehermentesíteni a költségvetést.

A Radics-párt agitációja a Vajdaságban

A Radics-párt vajdasági szervezetének egyik vezetője, Konyovics István agitációs körúton van. Konyovics eddig Telecskán, Krnjaján, Moravcán és Csonoplyán tartott népgyűlést és silitotta fel a párt helyi szervezeteit.

Fuzionálnak a megegyezés pártjai?

Zagrebból jelentik: A kormányhoz közelálló *Jutarnji List* érdekes információt közöl a politikai helyzetről. A lap szerint tavasszal rendkívül fontos változások lesznek a politikai életben. A pártok nagy átcsoportosulása várható. Azok a pártok, amelyek a szerb-horvát megegyezés politikáját támogatják, blokkba tömörülnek. A megegyezés pártjában résztvennének a Davidovics-féle demokraták és a muzulmánok is.

Jeritza Mária

lezuhant a Walkürök szikláiról

Hat méter magasságból fejfel lefelé bukott, de semmi baja sem történt

Newyorkból jelentik: A *Walkürök* próbáján Jeritza Mária! baleset érte és szinte csudával határos, hogy a művész nő megmenekült a haláltól.

Jeritza az első felvonásban Sieglinde és Siegmund duettjében énekelt. Szünet közben Jeritza felment a sziklára, amelyek hat méter magasságban emelkedtek a színpad fölé, hogy ott megvárja Brünhilda belépését és néhány barátságos szót váltson vele. Matzenauer Margit, a Metropolitan temesvári születésű művésznője játszotta Brünhildát. Mikor belépett, Jeritza megszólította. Bodán-szky Artur karmester azonban türelmetlen volt. Kopogni kezdett a dirigens pálcával, mire Matzenauer és Jeritza egyformán helyekre akartak sietni. Je-

ritza megjorult, elieledkezett róla, hogy hol van, lelépett a levegőbe és fejfel lefelé bukott.

Sikoltására a szikla alá ugrott egy Thomas Curry nevű diszkrét munkás és elvonta Jeritza Mária fejét és vállát.

Malomtűzek és önbetörések

Akik biztosítás utján akarták magukat szanálni
A biztosító társulatok törlik a malombiztosításokat

Az a riasztóan és gyanúsán sok malomtűz, ami az utóbbi hónapokban mind sűrűbben fordul elő, — mint értesülünk, — komoly lépésre bírta rá a biztosító társaságokat. Feltűnő már nemcsak az érdekelt biztosító társaságok, hanem a hatóságok és laikusok előtt is, hogy amióta az iparvállalatokat és a kereskedőket a gazdasági válság erősen fojtogatja, egyre több malom gyullad ki és ég le. A tüzesetek — szakértők szerint — esaknem tűzszerszertől, hanem a szélkezelés miatt a rendszeres körülmények között előforduló malomtűzeknek. Statisztikai adatok szerint eddig a Vajdaságban évente átlag két malom égett le, az utolsó fél esztendőben tizenöt malom lett a Vajdaság területén a tűz martaléka.

Kétségtelen, hogy a malomok tűzveszélyessége sokkal nagyobb, mint a többi ipari üzemeké, a gyakran megismétlődő malomtűzek azonban félreismérhetetlenül összefüggést mutatnak a súlyos gazdasági válsággal. Erre a meggyőződésre jutottak a biztosító társaságok is, amelyeket a tüzesetek a legérzékenyebben sújtanak. Bármilyen gyanúsak találják is a biztosítók az egyes tüzeseteket, kézzelfogható bizonyíték nélkül csak a gyanujuknak nem adhatnak kifejezést, bizonyítékot szereznük pedig a malomtűzeknél a legnehezebb és a biztosító társaságok kénytelenek a többszáz ezer, esetleg többmillió biztosítási összeget likvidálni.

Ez a körülmény legutóbb fontos és nagy horderejű elhatározásra bírta rá az SHS királyságban működő biztosító intézeteket, amennyiben elhatározták, hogy a legtöbb, még fennálló ma-

Jeritza kezén és lábán zúzódásokat és egész testében nagy rázkódást szenvedett. A kiálló rémülettől sápadtan kelt fel, de nagyobb baja nem történt és sietve megnyugtatta az összeítető embereket, hogy aggodalomra nincsen ok.

lombiztosítást törlik vagy leszállítják, új malombiztosítást pedig nem fogadnak el. A biztosítók csak a régóta fennálló, nagyobb, megbízható kezekben lévő, leginkább részvénytársasági alapon működő malom biztosítását hajlandók továbbra is fenntartani.

A gyanús malomtűzekkel teljesen azonos színtörvénynek találják a biztosító társaságok azokat a betöréses lopásokat is, amelyeket legutóbb néhány fizetési zavarokkal küzdő vidéki kereskedő jelentett be. Az elmúlt héten egy hatszáz ezer dináros és egy hetven ezer dináros betörés történt a Vajdaságban. Az előbbi esetben idegen pénzt vittek el egy kereskedőtől feltűnően gyanús körülmények között és ez alkalommal nem a biztosító társaságok, hanem a kereskedő üzletelői károsodtak, a második esetben pedig a biztosító társaságot éri veszteség. Ha nem sikerül a gyanús betörés körülményeit tisztázni, folyósítani kell a bejelentett kár összegét, amelynek megállapítása tekintetében a biztosító társaságok kénytelenek a károsult fél által bementett adatokat elfogadni.

Erre vonatkozóan egyébként jellemző az egyik legnagyobb vajdasági biztosító társaság vezetőjének a kijelentése, aki párhuzamot lát a kényszerű megegyezéses társaságok között.

— A kényszerű megegyezéses eljárás érvényessége idején, — mondotta informátorunk, — alig akad régi, szolid alapon működő cég, amely fizetésképtelenséget jelentett, annál nagyobb számban kényszerítették kiegyezésre hitelezőiket az ugynevezett konjunktúra-cé-

gek, amelyek a háborús és háboru utáni konjunktúra idején meggazdagodtak, a kereskedelem pangása később válságba sodorta őket és ezt a válságot a kényszerű megegyezéses konjunktúrájuk felhasználásával oldották meg. Ez természetesen nem akar általánosítás lenni, de tagadhatatlanul sok kényszerű megegyezéses gyanús körülmények közt jött létre. Most, ugyilátszik, a biztosítási konjunktúra következett be. Mindenesetre jellemző, hogy igen sok nálunk bejelentett betöréses kárnál az illetékes hatóságok vonakodnak a károsultnak az ártatlansági bizonyítványt kiállítani, amely nélkül természetesen a kár összegét nem fizethetjük ki. Egyébként a tapasztalatokon okulva revízió alá vesszük a betöréses lopásra vonatkozó biztosításokat és nagyon sokat törölni is fogunk.

— Azonban — folytatta informátorunk — nemcsak a kereskedők körében, hanem a magánosok közt is sokan próbálkoznak használni a biztosítástól. Így mind sűrűbben fordul elő, hogy kimustrált ruhadarabok vagy ócska butorok elérését jelentik be a biztosítottak. Ezeket a károkat csak az esetben térítjük most már meg, ha a hatóság a megfelelő bizonyítványokat kiadja.

— Hogy az ugynevezett biztosítási konjunktúra létezik és sokan ezen a réven igyekeznek pénzhez jutni, azt egyébként a legjobban a biztosítási egyesületek: gombamódra való szaporodása is bizonyítja és igazolja állításaimat ezeknek az egyesületeknek a kriminalitás határára járó, napról-napra előforduló botrányai is. Ezeknél az egyesületeknél, — egy-két komolyabb emberek vezetése alatt álló egyesület kivételével — úgy az alapítók, mint a tagok nyereszkeskedni akarnak, ami pedig — minden józan ember látja, — lehetetlen. Anélkül, hogy valaki az üzletre rá ne fizessen. Éppen ezért a biztosító társaságok nem emelnek kifogást a temetkezési, házassági és születési egyesületek alapítása ellen, — ez utóbbi két biztosítással amúgy sem foglalkozunk — mert kétségtelen, hogy a végén a legtöbb ilyen labilis vállalkozás menthetetlenül összeomlik.

Thomas und Blahane

Írta: Baedeker

A múlt század hetvenes és nyolcvanas éveiben az akkor virágzó, magyarosító és szerfölött népszerű népszínházak — amint azt mostanában sokan ismételték — diadalmas nagy művésznője volt Blaha Luiza, az elmúlt napok nagy halottja. Talán nem volt a legnagyobb magyar művésznő — hiszen az ily megállapításokat mindig egy talán szokta megelőzni vagy kísérsni! —, de minden bizonnyal ő volt az a színésznő, aki a legnagyobb társadalmi és kulturális hatást gyakorolta a korára. Egyenesen: kulturtényező volt. Maga egy egész színház s Budapestnek és Magyarországnak méltán egyik legünnepeltebb és méltán legnépszerűbb közéleti egyénisége. Emlékszem egy polémiára, amely miatta folyt ötödik évtized előtt Beöthy Zsolt és Rákosi Jenő közt. (Érdekes, hogy ez a két sógor és két jó barát egymással gyakran polemizált, a tragikum kérdésében s a Blaháné kevésbé tragikus ügyében egyaránt.) Azt találta állítani Beöthy egy színházi tárcájában, hogy a bájos Hegedűsné, nemzet csalóányának elődje énekben s a publikum szeretetében kiválóbb volt az utódjánál. Parázs vitatkozás támadt, amelyben Rákosi a Blaháné nagyobb kvalitásai mellett tört lándzsát. Pozitív eredménye a vitának csak az volt, hogy nem tudni, ki volt nagyobb, csak egy bizonyos: a Blaháné nagyobb hatása a kedélyekre. El lehet mondani, nemcsak magyar földön, de széles a világon se énekelt vagy szavalt színész, aki a játékvál anynyit lendített volna a közönség kultúráján, mint Blaháné, ez a nem fajmagyar asszony (eredetileg Reindl volt a becsületes német neve), aki Budapest magyarosításáért többet tett, mint az Akadémia.

A nagy művésznőnek ionéhány neve volt. Reindl Luizából Kölesli lett, mikor a nevét színlapokra kezdték nyomtatni, majd Blahánénak hívták az első ura nevével. Rövid és gyermektelen házasság után özvegyen maradt s nem sokára férjhez ment egy Söldos Sándor nevű tulajdonai emberhez, s most egy ideig Söldosnének hívták, de nem sokáig, mert ettől az urtól (aki egyébként csak harmadéve halt meg) nem sokára elvált. E rövid epizód után első ura iránti kegyeletből a Blaha Luiza nevet vette föl, amelyet mindvégig viselt, bár közben boldog hitvese volt Splényi Ödön bárónak, az állami rendőrség egy igen lelkiismeretes és tehetséges főosztályosának. Ebben az időben két nevet viselt a nagy művésznő: Splényi báróné volt a társaséletben s Blaha Luiza a színházban. De ezek egyiké se volt az igazán népszerű neve. Valójában és általában csak Blaháné-nak hívták őt mindenütt. A közönség körében csakugy, mint a színházban, a társaságokban csakugy, mint a hírlapsajtóban ez volt és maradt az igazi neve.

Feledhetetlen idők azok, amikor ez a magyar lelki énekes asszony az ő méltó protaionistájával: Tamással együtt játszott a Rákosi Jenő és Evva Lajos színpadán, a Szigligeti, Csepregy, Tóth Ede és Lukácsy Sándor népszínműveiben. Aki nem látta őket együtt, azt az Isten kegyelméből való két jeles művészt, az nem értheti meg, hogyan virágozhatott és hódíthatott egy időben a magyar népszínmű, s az sajnálhatja (amit vitkán tesz az ember), hogy nem született néhányszor tíz esztendővel korábban. Az igaz, hogy a népszínmű megszűnt hódító lenni, sőt megszűnt igazában lenni, amióta ez a két művész nem játsza. Tamásy előbb dőlt ki korábban — tulkorán — halt meg, s az elmulása fölötti bánatunkban csak az vigasztal bennünket, régi

színháziáró nemzedéket, hogy Blaháné nagyasszony a miénk maradt s öregségéig s a miénk ragyogtathatta fényes művészetét. De valami hiányzott ezentul... Tamásy szükségessé volt a magyar népszínmű tellességéhez. S amíg együttműködtek ketten, addig ez a tellesség és ez a tökéletesség meg volt. Ebben az időben, a népszínmű virágzásának a korában még egy nevet kapott a soknevű művésznő. A pestvidéki magyarok, akik olykor s különösen vasárnaponként bejöttek a színházba magyar dal hallgatására s a nagyasszony tapsolására, Tamásynak gondolták és hívták a dalos primadonnát. S ezt nem lehetett csodálni. Azokban a darabokban amelyekben Tamásy és Blaháné együtt énekeltek, s amelyeknek két főszerepét egyenesen ennek a két művésznőnek a testére és a lelkére szabták, ez a két ember igazán úgy festett, mintha egymáshoz tartoznának. Szerető pár, menyasszony és vőlegény, férfi és feleség voltak egymással szemben mindig, s a jó karzat összeadta őket egybepárosította a harmonikus emberpárt. Ugy játszottak együtt hogy zökkenőre náluk a legöregebb szölyvebérő s a legszigorubb kritikuss se emékezik. És aztán a Tamásy-név otthonosabban, meghittebben, magyarosabban hangzott, mint a Blahánénevezés...

A két művésznő e fénykorában történt, hogy valamelyik budapesti képes hetilap, talán a *Magyarország és a Nagyvilág*, közölte a két pompás színésznő képét, egyik akkor játszott népszínmű parádés szerepében. Blaháné, mint tűzről pattant parasztfiány, Tamásy mint botjáró támaszkodó pödörőtbajszu parasztlú sugározta le a képről a maguk eredetiségének s a fajuk egészségének a szépségét. Persze minden kommentár nélkül mert volt-e akkoriban újságolvasó, vagy általában

ember Magyarországon, akinek magyarosító szövegre lett volna szüksége, aki ne tudta volna, hogy ki az Tamásy és ki az a Blaháné?

No, de külföldön nem ismerték őket. Ellenben a fametszet, amely ábrázolta őket, nagyon megtetszett Lipsében vagy Berlinben, ahol valamelyik *Illustrirte Zeitung* átvette azt a forrás megnevezése nélkül s hogy a német közönség megtudja, miről van szó, kommentárt is íratott hozzá.

Thomas und Blahane-nak nevezte el e kitűnően informált lap a képet, s elmondott róla a publikumának egy igen érzékeny történetet, olyanformán, hogy Blahane (igen gyakori keresztnév a magyar parasztk közt, főleg Dumántul) egy iómódu földesgazda leánya, akibe halálosan beleszeretett a szegény szomszédnak Thomas nevű fia. Blahane viszonztereti őt, de apja, a gögös aranyparaszt ellene van a fiatalok által tervezett házasságnak, s a két szerelmes most azon töprenkedik, mint lehetnének egymáséi, s hogyan győzhetnék le az erőbekerülék elő tornyosuló akadályokat. Remélik — tette hozzá a képmagyarázat szerzője, aki úgy látszik, jó fiu volt —, hogy az egymás számára teremtett pár kitarító szerelme és rendületlen hűsége végre is meg fogja lágyítani az öreg parasztnak kemény szívét. Adia az Isten!

Tamásy (alias: Thomas) és Blaháné (helyesebben Blahane) éppen oly jóízű nevetek ezen a leiteriakabon, mint a szerkesztőségek és mindazok, akiknek a kérdéses újság a kezébe jutott.

Ez a kis bolondság is eszembe jutott, amikor a nagy művésznő szép élete és hervadhatatlan emléke foglalkoztatja a kedélyeket. Hiszen minden érdekes ami rá vonatkozik, s a nagy szágnak épp az a mértéke, hogy milyen apróságok nyernek fontosságot.

KISEBBSÉGI ÉLET

•••

Elszász-Lotharingia sehogysem érzi jól magát a francia centralista adminisztráció keretében. A lakosság körében az elégtelenség egyre nő és egyre nyitabban követelik, hogy kívánságait honorálja a francia kormány. A nacionalista párisi sajtó az elégtelenséget német aknamunkának tulajdonítja; pedig nincs egyébről szó, mint a régi elzászi autonomista tradíciók védelméről. Az autonomista szellemmel ellentétben hivatalok minden vonalon akadályokat gördítenek az elzászi ügyek gyors és sima elintézésére. Az elégtelenség emiatt annyira megnőtt, hogy a Matin közlése szerint az elzászi képviselők és szenátorok Briand miniszterelnökhöz egy közös levelet intéztek, amelyben legelsőként kívánják, hogy Elzász-Lotharingia számára külön államtitkárságot állítson föl, amely az Elzász és Lotharingiára vonatkozó ügyekkel foglalkozik és azok elintézését helyes irányba tereli. A levél szerint legfőbb ideje már, hogy véget vessenek az elzászlotharingiai nép elégtelenségének. A lapok úgy tudják, hogy a francia kormány bizonyos mértékben hajlandó az elzásziak kívánságait teljesíteni.

*

A Kolozsváron időző Lepedatu kultuszminiszterrel, mint az erdélyi lapok írják, a kisebbségi egyházak nevében megjelentek dr. Balázs András, dr. Makray Sándor, dr. Mikó Lőrinc és dr. Bitay Árpád. A miniszter a kiküldöttüket nagyon szívélyesen fogadta és velük két óra hosszágú tartó barátságos tanácskozába merült, amelynek tolyman a miniszter a vallásügyekre vonatkozólag több lényeges kérdésben engedékenynek mutatkozott. Az egyházak kiküldöttel a tanácskozásról optimisztikus hangulatban távoztak el, mert komolyan hisznek abban, hogy ezúttal a kormány bevátja ígéretét.

*

Szlovenszko autonomiájának kiépítésére tervet dolgozott ki a demokratapárt vezetősége. A terv sem a szlovák autonomistákat, sem a kormánytámogató pártokat nem elégti ki. A nemzeti demokratapárt vezetője, Kramarz kifejtette, hogy a párt a hipercentralizmus útján akarja kielégíteni a szlovenszko elégedetlenkedők követeléseit. A megyerendszert szintén nem tartja megvalósíthatónak, mert ennek a rendszernek csak akkor van hatása és értéke, ha az kis területekre szorítkozáva politika-mentesen oldja meg a lokális kérdéseket. A nagymegyét lehetetlen mentesíteni a politikától. De emellett óriási geográfiai hátrányai is vannak. A hegyvidéknek példának okáért egészen más gazdasági érdekei vannak, mint a síkságnak. Ha már most pl. veszünk egy-egy nagyobb szlovenszko vármegyét, azt látjuk, hogy a megyebizottságban ülő és az alföldi mezőgazdasági rendszert abszolút nem ismerő bizottsági tagok döntő szóval bírnak olyan dolgokban, amelyek őket távolról sem érintik, ugyanígy van ez megfordított viszonylatban is: a történelmi országokban azonban még súlyos politikai hátrányt is jelent a mai rendszerrel szemben a megyerendszer bevezetése, mert fílymódon zárt kisebbségi területek keletkeznek, amelyek egészen más irányban fejlődnek, mint az az állam szuverenitása szempontjából kívánatos volna.

*

Az erdélyi zsidó nemzeti pártot egyes magyar lapok azzal vádolták meg, hogy a magyar párt ellen szervezkedik. A párt egyik vezetője a vádakról így nyilatkozott: »Mi nem akarunk demonstrálni a magyar párt ellen. A zsidó nemzeti párt megalakítását az önvédelem tette szükségessé, matematikailag pontosan kiszámíthatjuk azonban, hogy a zsidóság a magyarság lapjára áll be

és a magyarsággal vállalva közösen fog küzdeni. A magyar pártba csak a zsidóság egy könnyen mozgatható hátránya lépett be, igen sokan idegenkedtek a belépéstől, többen nem éltek volna politikai jogaikkal, míg így egységes ve-

zetést kapnak és a magyarság a zsidó nemzeti párttal egységes, fegyvermezett, kompakt tömeget fog kapni fegyvertársaként. A zsidó politikai nyilatkozata meggyugvást keltett az erdélyi magyar párt körében.

Sztrájkolnak a zagrebi egyetemi hallgatók

A diákok tiltakoznak tanáraik nyugdíjazása ellen

Zagreből jelentik: A közoktatásügyi miniszter legújabb rendelete, amellyel kilenc zagrebi egyetemi tanárt nyugdíjazott, kínos feltűnést keltett Zagrebban. Az egyetemi ifjuság szerdán délelőtt kilenc órakor az egyetem előtti téren gyűlést tartott, amelyen mintegy ezer diák vett részt. A szónokok tiltakoztak a kormány eljárása ellen és határozati javaslatot terjesztettek elő, amely szerint az egyetemi ifjuság három napos tüntető sztrájkot rendez a tanárok nyugdíjazása miatt.

A gyűlés a Radics-párti hallgatók szavazatai ellenére nagy többséggel a sztrájk mellett döntött és a diákok már a szerdai napon sem jelentek meg az előadásokon.

Az egyetem aulájában a sztrájkoló kiáltványt függesztettek ki, amelyben csatlakozásra szólították fel az összes hallgatókat. A rektor levétette a kiáltványt, de semmiféle intézkedést sem tett a sztrájk megszüntetésére és a tanárok legua-

gyobb része nem is kísérelte meg megtartani előadását, azokat a tanárokat pedig, akik mégis meg akarták kezdeni előadásaikat, a sztrájkoló diákok akadályozták meg ebben.

A diákok csatlakozásra szólították fel a beogradi, szubotici, ljubljani és szkopljei egyetemek hallgatóit is.

A nyugdíjazott tanárok nyilatkozatot küldtek a lapoknak. A nyilatkozatban, amelyet nyolc nem nyugdíjazott tanár is aláírt, azt fejtették, hogy kinevezésük teljesen szabályszerű volt és azt, az államtanács egy precedens kapcsán határozatilag jóváhagyta, így nyugdíjazásuk szerintük teljesen indokolatlan.

A nyugdíjazott tanárok köréből származó információ szerint a közoktatási miniszter legközelebb nyugdíjazni fogja dr. *Bubanarics*, dr. *Csaeskovics*, dr. *Musek*, dr. *Smetanka* és dr. *Prasek* orvostanárokat is.

Elkobozták a beogradi Novosti-t

A földmivespárt lapja összeköttetésben állt a kommunistákkal? Tovább folynak a letartóztatások

Beogradból jelentik: A rendőrség az ország egész területén nagy apparátussal folytatja a nyomozást a kommunisták után. A letartóztatások és házkutatások tovább folynak. Beogradban idáig nyolc személyt tartóztattak le, akikről kiderült, hogy egy titkos kommunistaszervezet vezetői tagjai. A letartóztatottak között van *Sztetanovics* Lázár, a földalatti kommunistaszervezet titkára, valamint *Lazarevics* Nikola, *Miloszavljevics* Angejko, *Petrovics* Milorad, *Alimijevics* Dimitrije, *Mihajlovics* Cvetko és *Kájics* Milivoje, akik valamennyien a kommunistaszervezet intézőbizottságának tagjai voltak.

Zagrebban szintén több letartóztatást eszközöltek. Szarajevóban letartóztatták *Manojlovics* Miodragot, a szervezőbizottság egyik tagját, *Pozsarevác*on pedig *Kaclerovics* Trisát tartóztattak le, aki beismerte, hogy a titkos kommunistagyülelés pozsareváci szervezetének elnöke, társait azonban nem volt

hajlandó elárulni.

A letartóztatások és házkutatások okáról a rendőrség megtagad minden felvilágosítást, a beogradi sajtó úgy van informálva, hogy a letartóztatások összefüggésben vannak *Filipovics* Filip ismert kommunistavezér működésével, aki már régebben Moszkvába szökött és hír szerint onnan irányítja az itteni kommunistaszervezeteket. Az egyik letartóztatottnál állítólag több levelet találtak, amelyekben *Filipovics* utasításokat ad a szervezkedésre és a propagandára. A letartóztatottak ellen súlyosan terhelő adatok merültek fel, amelyek azt bizonyítják, hogy a jugoszláviai kommunistaszindikátus szoros összeköttetésben állott a moszkvai főszervezet intéző bizottságával.

A beogradi rendőrigazgatóság a letartóztatásokkal kapcsolatban indokolás nélkül napok óta elkobozza az *Organizovani Radnik* (Szervezett Munkás) és a földmivespárti *Novosti* számait.

Megalakult az új német kormány

Luther a középpártokból állította össze kabinetjét

Berlinből jelentik: Miután a centrum, a német néppárt, a demokratapárt és a bajor néppárt hozzájárult a dr. Luther birodalmi kancellár részéről előterjesztett miniszteri listához, a birodalmi kancellár részéről közölte a birodalmi elnökkel, hogy a középpártok kormánya megalakult. A birodalmi elnök a kormány összetételéhez hozzájárult. E szerint a kormány tagjai a következők:

Birodalmi kancellár: dr. *Luther*, külügyminiszter: dr. *Stresemann*, belügyminiszter: dr. *Külz* (demokrata), pénzügyminiszter: dr. *Reinhold* (demokrata), gazdasági miniszter: dr. *Curtius* (német néppárt), munkaügyi miniszter: dr. *Braun* (centrum), igazságügyminiszter: dr. *Marx* (centrum), had-

ügyminiszter: dr. *Gessler*, postaügyi miniszter: *Stingl* (bajor néppárt), közlekedésügyi miniszter: *Krolne* (német néppárt).

A birodalmi közlelmezési minisztériumnak ezidő szerint még betöltetlen tárcáját egy centrumhoz közelálló személyiségre ruházzák s ideiglenesen esetleg maga a birodalmi kancellár vezeti. A megszállt területek miniszteri tárcája egyelőre betöltetlen marad s ideiglenesen dr. *Marx* igazságügyminiszter veszi át.

Az új kormány csütörtökön tartja az első minisztertanácsot és hétfőn fog bemutatkozni a birodalmi gyűlésen.

A jobboldali sajtó a kormányt balközépen állónak nevezi, mely folytatja a régi bel- és külpoliti-

kát. A kormány nem támaszkodik állandó többségre, azt időről-időre kell megszereznie. A koalíció lépjei nagyobb cikkekben fejezik ki hálójukat *Hindenburg* elnök iránt, akinek határozott fellépése tette lehetővé a kormány megalakítását. A *Vorwärts* azt írja, hogy a szociáldemokraták az új kabinetet nem fogadják bizalommal, mert nem *Koch* lett a belügyminiszter.

Csempész-uton

nem lehet bejutni Amerikába

A zagrebi kivándorlási bizottság az ügynökök agitációja ellen

A zagrebi kivándorlási bizottság közli, hogy az Egyesült-Államok területéről visszaküldik mindazokat, akik hiányos iratokkal érkeznek, vagy a szomszéd államok területéről akarják átcsempészni magukat az Unióba. Kétségtelen, hogy ezeket a szerencsétleneket, akik annyi pénzt és időt veszítenek és rengeteg szenvedésen mennek keresztül, lelketlen ügynökök csábítják a kivándorlásra azzal, hogy biztos uton átvezetik őket a határon. Legtöbbször egyenesen a rendőrség karjaiba jutnak az ilyen csempész-kivándorlók és visszaszállítják őket, de ez a procedura sokáig tart. Sokszor börtönbe zárják az elfogott kivándorlókat.

Hivatalos statisztika szerint 1924—25. évben tízezer kivándorlót, köztük kétszázötven jogosítványt küldtek vissza Amerikából. Ebből kiténik, hogy illegitím uton nem lehet bejutni az Egyesült-Államokba, hanem csak szenvedéseknek teszi ki magát az, aki a kivándorlási ügynökök csábításának engedve, megtelem iratok (főleg beutazási engedély) nélkül indul utnak az új világba.

Eltemették Blaha Lujzát

Százezrek sorfala között vitték utolsó útjára a Nagyszonyt

Budapestről jelentik: Impozáns résztvevő mellett temették el szerdán délután *Blaha Lujzát*. A nagyszony teteme virágerdőtől borított díszes tölgyfakoporsóban pihen a Nemzeti Színház előcsarnokában, amelyet ezüstdíszítéses fekete drapéria borított. Rengeteg ember zarándokolt inár a kora délutáni órákban a nemzet csalóányának ravatalához, amelynek két oldalán díszbe öltözött fővárosi hajduk álltak őri.

Félháromkor gyülekeztek a katalin jobboldalán, a Népszínház öreg nyugdíjasai, majd egymásután érkeztek az előkelőségek a temetésre. Amikor a koporsót a katalinról leemelték és azt a Nemzeti Színház tagjai vállukon a *Blaha Lujza* térre vitték, az erkélyen gyülekező cigányzenekarok kétszáz zenésze a »Kitétek a holttestet az udvarra« dalt játszották.

Ezután megkondultak Budapest összes harangjai, majd az egyesített cigányzenekarok rázendítettek *Blaha Lujza* legkedvesebb dalára és felzokogott a »Lehullott a rezzgőnyára ezüst színű levele« dallama. A hatlovas gyászkocsiban utolsó útjára indult *Blaha Lujza*. Százezrek sorfala között vitték *Blaha Lujza* tetemét örök pihenőre.

A temetőben mondott búcsuzató után *Blaha Lujza* utolsó kívánságára három cigányzenekar megint előjátszotta a »Lehullott a rezzgőnyára aranyszínű levele« kezdetű dalt és végül a Nagyszony hamvait elhelyezték a főváros által adományozott díszsírhelyen.

Minden 25-ik emberre jut egy apostol Amerikában

A mai postával nagy csomó amerikai magyar napilap érkezett a szörkesztőségbe. Ezekben alapokban valósággal dúl a vallásháború a különböző felekezetek között. Átlag minden huszonötödik amerikai esik egy új próféta. Az apostolok természetesen nem hanyagolják el a lelki élet közgazdasági oldalát sem és kiváló üzleti szellemmel tevékenykednek híveik között. A szentemberek lépést tartanak a modern kor igényeivel, akár a sajtógyárosok, vagy a divatszalonok. Legutóbb már az egyik ilyen szent kezdett konkurrálni magával az Egyesült-Államokkal. Amerikában tudvalevőleg napirenden vannak a postarablások. Ez adta az ötletet a Paterson N. M.-ben amerikai élő franciskánusoknak, akik nem tévesztendő össze az európai franciskánusokkal, hogy »Szent Antal-csoportot« szervezzenek, amelynek bárki tagja lehet csak egy dollárért. Ezzel szemben mindenki kap száz darab bélyeget Szent Antal életű arcképével és egy vadoniatul, tizenötgyertyafényű glóriával. Hogy mire jó ez a bélyeg? Aki nem bízik az Egyesült-Államok postájában, az minden levélre, vagy levelezőlapra ragaszt egy ilyen szentbélyeget és Szent Antal személyesen vállal garanciát, hogy a címzett a küldeményt kézhez is kapja. A főtisztelendő páterek ilyen körleveleket küldtek híveiknek:

Szent Antal Csuda-munkája! Szent Antal-Csoport Bélyeg, levélragasztásra. Sok példa van, amelyek Szent Antal különös hatalmát mutatják, a postai szállítási biztonságát illetően.

A légerdekesebb a dologban, hogy az amerikai reklám Szent Antal maga is a bizonytalan amerikai postát használja üzleti ügyei lebonyolítására és egyik körlevelére sem ragasztott a saját bélyegéből.

*

A MASIK érdekes eset Himelvilleben történt, ahol egy ifjú és tulbuzgó methodista lelkész azt prédikálta híveinek, hogy *nincs pokol*.

— Kizárt dolognak tartom — mondotta a pap, — hogy a jóisten, aki bennünket teremtett, ilyen gonosz és borzalmas kínzást eszelt volna ki a bűnösök számára. Hiszen valamennyien esendők vagyunk.

A prédikációt a hívek nagy része lelkes örömmel hallgatta, de nem úgy a többi vallás papjai, akik a kollégát különvéleményéért ünnepélyesen kiátkozták az egyház kebeléből.

— Menjen a pokolba! — mondták neki.

Amerikában a papok nem veszik az ilyesmit olyan tragikusan, ha egy lelkész kitagad az egyháza, kapja magát és új felekezetet alapít. A mi papunk is ezt cselekedte és egy egészen szokatlan műfajt vezetett be az egyháztörténelemben: *esőért előimádkozik*. Saját speciális litániákat lehet nála rendelni mérsékelt felárak mellett és a környék népe, a mely sokat szenved a szárazság miatt, tódul a kuruzslóhoz dollárjaival.

Ezek a vallási különítmények elsősorban harcokat folytatnak áttartás hívekért és még az anyagi áldozatoktól sem riadnak vissza, hogy megtöltsék templomaikat. Kissé profán hasonlat, de találó: analóg eset ez a rosszul menő fogorvosi rendelőkkel, amely felkötött állu bérencet ültet a várószobába, hogy bizalmat gerjessen a gyamánlan áldozatokban. Szóval egzisztenciát nyújtanak kenyérfelétlen embertársainknak, akik igazán nem esnálnak lelkiismereti kérdést abból, hogy melyik tisztelendő prédikációját vallják a magukénak. Szeméremben játékos ez a lélekkel: ahol magasabb a taksa, ott van az én istenem. Mert a modern amerikai csak egy istent ismer: a pénzt.

*

BERKELEYBEN SZINTÉN veszély-

ben vannak az erkölcsök. Raff Ellefson egy csinos és fiatal mormon hittérítő naponta tizenötperces napifürdőt szokott venni a saját kertjében — *meztelenül*. Istenem, mindenki úgy úzi a hígeniát, ahogy jól esik, de a tisztelendő ur virágoskertje az uccára nyílik és a szomszéd házak ablakai mind erre néznek. Az ilyen alkalmakkor aztán rendszerint meg is teltek az ablakok kíváncsi asszonyfejekkel, úgyhogy a férjek felháborodott hangú ultimátumot intéztek a hittérítőhöz; azonnal szüntesse be egészségügyi gyakorlatait, mert az a közszemérembe ütközik. A mormon atya nyájasan azt válaszolta, hogy ő orvosi rendeletre napkurázik meztelenül és akinek nem tetszik az ne nézze. Hivatkozott még Rafaelre is, akinek vi-

lágíru Madonna képe is anyaszült meztelenek és még se botránkozik meg rajtuk senki értelmes emberfia. Erre a szomszédok a rendőrséghez fordultak. Az egyik érzékeny férfi kijelentette a rendőrtisztviselő előtt:

— A feleségem állandóan halálos zavarba esik, ha megpillantja ezt a meztelen papot.

A rendőri bizottság a kertben akadt rá a mormon tiszteletesre, aki éppen a virágoknak prédikált. Hosszas és szenvedélyes vita után a rendőrség kötelezte a különös férfit, hogy cenzurált egy övet tartozik a derekára kötni, ha napkurázik. Az ítéletben a jelenvolt férjek örömmel belenyugodtak. *Hogy az asszonyok mit szólnak hozzá, arról nem számol be a rendőri krónika...* (t. i.)

Kétezer levelet lopott

Három éven át dézsmálta a leveleket egy noviszadi postás

Noviszadról jelentik: *Sarics Iván* noviszadi postaigazgatóhoz az utóbbi időben igen sok panasz érkezett arról, hogy a postán elvesznek a levelek. *Sarics* postaigazgató a tömeges panaszokra házi vizsgálatot rendelt el, amely szenzációs eredménnyel végződött. Kiderült ugyanis, hogy a noviszadi postahivatal egyik alkalmazottja: *Boskovics* *Steván* már három év óta dézsmálja a levélküldeményeket.

Boskovics *Stevánt* úgy sikerült leleplezni, hogy a postahivatal főnöke egy megjegyzett tíz dináros levélben feladott és a küldeményt *Boskovics* hoz oszította be továbbítás végett. A levél elveszett és amikor *Boskovics* megmozdították, megtalálták nála a megjegyzett bankjegyet. A tolvajt a rendőrség letartóztatta és megindította a nyomozást. *Boskovics* nál tüzetesebb megmota-zása alkalmával hetvenkét levelet találtak. Detektívek kiszálltak a tolvaj *Kiszácsi-ucca* 52. szám alatti lakására, ahol több száz felbontott levél akadt a rendőrség kezébe. Ezenkívül nagymennyiségű idegen valutát, frankot, dollárt, angol fontot és osztrák koronát találtak a detektívek *Boskovics* *István* lakásán.

Boskovics kihallgatása során beismerte, hogy három év alatt körülbelül kétezer levelet lopott el, köztük *Simics* volt postafőnök ötszázdináros levélküldeményét is. *Rákics* *Radenko* rendőrkapitány nagy eréllyel folytatja a nyomozást.

Csőd előtt áll a Zsivot

Husz százalékos egyezményt ajánlanak a tagoknak
Eltűnt a vezetőség — *Rukavina* báró már temetkezési egyletet igazgat

A szuboticei *Zsivot* kiházasító egyesület helyiségében néhány nap óta újból élénk sűrűség-forgás tapasztalható: az egylet néhány ambiciózus tagja, nem tudni kiknek a felhatalmazása alapján, átvette a *Zsivot* vezetését és egyezkedési tárgyalást kezdett az igényjogosult tagokkal.

Amikor karácsony előtt néhány nappal küszöbön állott — az ugyancsak nem tudni-milyen alapon *báró — Rukavina* *Oszkár*nak, az egyesület igazgatójának és *Erdődi* *Istvánnak*, a *Zsivot* pénztárosának letartóztatása, a vezetőséghez közelálló tagok egyrésze közgyűlést hívott össze, amelynek feladata lett volna új vezetőség választása és az alapszabályok módosítása. A közgyűlést, mint emlékeztetés, a rendőrség nem engedélyezte és azt a mai napig sem tartották meg. Ilyen körülmények között nem lehet megállapítani, hogy ki engedte ki az *obligóból* a tönkrejuttott egyesület felelős vezetőit és ki ültetett a helyükre néhány jóhiszemű tagot, akik most kétségbeesve izznak a likvidálás reménytelen munkájával, mialatt az időközben szabadlábrahelyezett

báró Rukavina *Oszkár* ur vidáman száguldozik *Szubotica* uccáin a *Zsivot* megalapítása után vásárolt hatülékes *Fiat*-autójában és nem törődik az egyesülettel, amely az ő igazgatása alatt ment tönkre.

Az ideiglenes vezetőség hetekkel ezelőtt megkezdte munkáját és megállapította, hogy a *Rukavina*-rezsím állandóan inkasszáltatott, továbbá, hogy egyetlen igényjogosult tagot sem fizettek ki, de mindemellett

egyetlen para sincsen az egyesület kasszájában.

Éppen ezért úgy akarják az egyletet szanálni, hogy beidézik azokat a tagokat, akik házasságot kötöttek és akik

így személyenként huszonötezer dinárt igényelnek az egylettől és rábeszélhőköt, hogy

mondjanak le követelésükről és érjék be ötezer dinár végkielégítéssel, de még abból is levonnak körülbelül ezer dinárt tagsági díj és pótdíj címén.

Azokkal a tagokkal, akik hajlandók ezzel a husz százalékos, illetőleg még annál is kisebb egyezséggel beérni, a következő szerződést iratják alá:

Egyezés.

Alulírott, mint a »Zsivot« kiházasító egyesületnek már házasságot kötött tagja kijelentem, hogy a fenti egyeztet anyagi bukását előidéző okokat ismerem és belátom különösen azt, hogy az egyesület bukását a helytelenül megszerkesztett alapszabály okozta. Tudatában vagyok azon sajnálatos körülménynek, hogy az egyesület ezidőszent semmiféle vagyonnal nem rendelkezik. Mindezeknek a tudatában azt is kijelentem, hogy a régi alapszabályok értelmében engem megillető összeg követelésével nem óhajtok akadályt gördíteni az egyesület újabb talpraállítására elős ezokból is megelégszem azzal, ha az egyesület talpraállása után nekem, az engem megillető 25.000 dinár helyett — befizetett 34 tagsági pátdíj után — 5000 dinárt fizet ki. Ezen összeg kifizetése, illetve felvétele után, ez ügyből kifolyólag, az egyesülettel szemben minden igényemről lemondok, az egyesülettel szemben semmiféle igényt nem támasztok, tehát ezen egyezséggel megállapított összeg teljes kielégítésműl szolgál.

Ezzel egyidejűleg tudomásul vettem azt, hogy a jelen egyezségben kikötött 5000 dinár összeg két egyenlő részben lesz részemre kifizetve, még

olyan táplálkozást igényelnek, amely szervezetük gyarapodását, fejlődését biztosítja. A gyermeknek nem cukorkára, nem csokoládéra, hanem csiszított táplálékra van szüksége. A friss tejből, tojásból, mai takivona-ból és legfinomabb hollandi kakaóból készült

Quomaltine fehérjeleket, zsírokat, szénhidrátokat és a gyarapodáshoz nélkülözhetetlen vitaminokat tartalmazja a gyermeki szervezetbe és ez által egészséges fejlődésüket, növekedésüket elős gíti.

10448

által egészséges fejlődésüket, növekedésüket elős gíti.

Ara dobozonként 18.50 dinár

Kapható gyógyszerárakban, drogériákban, fűszer- és csemegekereskedésekben. Mintát és ismertetést ingyen küld dr. A. Wander d. d. Zagreb Jurjevska ul. 37.

pedig: az első részlet, 2500 dinár, a »Zsivot« kiházasító egyesület átszervezése után, a tagok által tényleg befizetett, illetve beinkasszált 26. pótdíjjal egyidőben; a második részlet 2500 dinár pedig a tagok által tényleg befizetett 51. pótdíjjal egyidőben lesz részemre kifizetve.

Kikötöm magamnak azonban azt, hogy ezen kifizetések a házasságkötések sorrendjének szigorú betartásával történjenek.

Felolvasás után aláíratott.

Szubotica, 1926. évi.....hó.....nap.

A tagok nagyrésze — akik már keresztet vetettek a befizetett pénzre és belenyugodtak abba, hogy a nekik járó huszonötezer dinárból egy petákot sem loagnak látni — *áldírta az egyezséget*, de több tag kijelentette, hogy nem elégszik meg a följajánlott végkielégítéssel, hanem a teljes huszonötezer dinár kifizetését követelik, ellenkező esetben csődöt kérnek a *Zsivot* ellen.

A csődkérvény beadására *kielégítő alapot nyújt az egyszség szövege*, amely beismeri, hogy az egyesület anyagi bukása bekövetkezett és hogy a *Zsivot* semmiféle vagyonnal nem rendelkezik. Elsősorban azok a tagok kérnek csődöt a *Zsivot* ellen, akik még a bukás előtt a most ígért ötezer dinárnál nagyobb előleget kaptak huszonötezer dináros követelésükre — többnyire tízezer dinárt — és akikkel ezért meg sem kezdték az egyezkedési tárgyalásokat. Az ideiglenes vezetőség úgy akarja megváltoztatni az alapszabályokat, hogy ezek a tagok nem tarthatnak igényt a nekik jogosan járó további tizenötezer dinárra. Ezek a tagok természetesen nem nyugosznak bele abba, hogy az ő kárukra szanálják a *Zsivot*-ot és csődöt fenyegetőznek már csak azért is, mert így

remélik, hogy a *Zsivot* régi vezetősége — amelynek nem érdeke, hogy az egylet anyagi bukásának körülményeit csődbíróság vagy vizsgáló alá — inkább kielégíti őket a teljes huszonötezer dinár erejéig, csak hogy csődöt ne kérjenek a *Zsivot* ellen. Ugyanígy gondolkozik azoknak a tagoknak egyrésze is, akik nem kapnak semmi előleget a huszonötezer dinárra, de ötezer, illetve csak meg ezer dinárt — *igérdelem* nem hajlandók beérni. Ezek is csődöt akarnak kérni a *Zsivot* ellen, amelynek anyagi bukását ilyenformán erkölcsi bukás is fogja követni.

A haldokló *Zsivot*-ot már nyugodtan lehet iratni tagnak a *Slavija*-temetkezési egyesületbe, amelynek — *báró Rukavina* *Oszkár* az igazgatója.

Bethlen megegyezést kötött az ellenzékkel

A miniszterelnök hozzájárult a parlamenti vizsgálóbizottság kiküldéséhez
A parlamenti bizottság a frankhamisítás politikai hátterét fogja ki-
vizsgálni — Az ellenzék visszavonta interpellációit

Az ügyészség kihallgatta Albrecht főherceg udvari titkárát

Budapestről jelentik: A nemzetgyűlés szerdai ülését, amelyre tizennégy ellenzéki interpelláció volt bejegyezve, rendkívüli érdeklődés előzte meg. A házelnökség megállapította, hogy a keddi ülésen 228 nemzetgyűlési képviselő vett részt, ami rekord a két nemzetgyűlés felmúlása óta, tekintve, hogy az eddigi legmagasabb eredmény — az első Károly-puccsot követő ülésen — 190 képviselő megjelenése volt, míg rendes körülmények közt még az ugynevezett nagy szonciók alkalmával sem verődik össze száznál több honatya. A szerdai ülés azonban elszűrkült, mert

a kormány váratlanul leparkált az ellenzékkel, amelynek feltételeit végül is kénytelen volt Bethlen elfogadni.

A kormány autól tartott, hogy az interpellációs napon ki fog áradni a csatornából a frank-ügy egész szemnye és előtti még a budai Várhegyet is és ezért

jónak látta deferálni a szocialisták legmesszebbmenő kívánságai előtt is és bejegyeztet a parlamenti vizsgálóbizottság kiküldésébe.

Ugha az ellenzék ezt az eredményt nagy sikernek könyvelheti el a maga számára, mégis kétséges, hogy Magyarország szempontjából egészséges volt-e nem kinyomni azonnal a gennyes fekélyt és hogy a külföld — elsősorban az érdekelt Franciaország — nem tekint-e majd úgy a kormány és ellenzék paktumát, hogy az egész magyar közvélemény egységes a frankhamisítási botrány eltussolásában? Ez a veszély annál is inkább fenyeget, mert — mint az egyik fajvédő-lap megjegyzi — Bethlen István nyugodtan megígérheti a legszélsőbb ellenzéki kívánságok teljesítését is, mert neki igazán nem kell tartania attól, hogy ígéretét bevédítésre is kerüljen. Bizonyos, hogy a kormány csak időt akart nyerni az ellenzéki kívánságok teljesítésével és

sok akadálya lesz annak, hogy a kiküldendő parlamenti vizsgálóbizottság minden melléktekinetet nélkül kivizsgálhassa az ügyet és előreláthatóan a jótékony homályból azt a tényezőt, aki állami intézkedéseket átengedett és katonai személyeket kirendelt pénzhamisítási célokra.

Bethlen kártyáiba azonban nehéz belelátni és az sincsen kizárva, hogy neki — nem is olyan kellemetlen, ha a parlamenti vizsgálóbizottság eljut a pénzhamisítók legfőbb protektoráig.

A vihar-ülés után

Gróf Bethlen István miniszterelnök a parlament botrányos keddi ülése után mindjárt közeledést keresett az ellenzékhez és eljuttatott Vázsonyhoz és Peidl Gyulához egy javaslatot, amely már egyáltalán nem érintette azt a kérdést, hogy a parlamenti bizottság mikor kezdje meg működését, mikor kérhet be iratokat, mikor hallgathat ki tanukat, az elsőfokú, vagy csak a harmadfokú bírói ítélet után. Bethlen ekkor már belement abba, hogy a bizottság akár nyomban is megkezdje működését, de azzal a hatáskörrel, amelyet előzőleg előterjesztett javaslatában körülírt. A javaslat szerint a parlamenti vizsgálóbizottság tanukat hallgathat ki, azonban esküth nem vehet ki. A tanúkihallgatások szükségéről a bizottság szököbbséggel határoz. A bíróságnál levő iratoknak, továbbá a letartóztatásoknak átküldését

csupán az igazságügyminiszter utján kérheti. Kötelezettséget vállal a kormány arra, hogy a miniszterek és köztisztviselők a bizottság előtt megjelennek és a hozzájuk intézett kérdésekre válaszolnak.

Az ellenzék ezt a javaslatot nem találta kielégítőnek. A szocialisták ugyan találták, hogy Bethlen ajánlata nem nyújt semmi garanciát arra, hogy a bizottság eredményesen kivizsgálhassa a büntető politikai hátterét. Tekintve, hogy a bizottságban a kormánypárt erősebben lenne képviselve, csak olyan tanukat hallgathatnának ki, akiknek valószínűsége a kormánynak nem kellemetlen, mert más tanúk kihallgatásának elren-

délését a bizottság kormánypárti tagjai bármikor szököbbséggel leszavazhatják. Nem találták megnyugtatónak azt sem, hogy a bíróságtól az iratokat és a letartóztatottakat az igazságügyminiszter utján kérheti a bizottság, mert nincs garancia arra, hogy ezeket azután a hatóságoktól meg is kaphadják. A javaslatban nincs garancia arra sem, hogy a tanúként kihallgatott miniszterek és köztisztviselők minden kérdésre válaszolni fognak, mert a javaslat hallgat arról, hogy ezalkalonnal feloldanak őket köztisztviselői esküjök alól és különben is a bizottságnak nincs módjában esküt kivenni tőlük, úgyhogy úgy hazudhatnának, ahogy csak jólesik nekik.

A megegyezés felé

Szerda délelőtt kezdték meg a béketárgyalások folytatását. A szocialisták élesen állást foglaltak Bethlen előző esti javaslatára ellen és hangsúlyozták, hogy ezen az alapon nem jöhet létre megegyezés.

Az ellenzék vezetői a parlamenti vizsgálóbizottság kiküldése ügyében délután fél kettőkor újabb tanácskozást tartottak. Vázsonyi Vilmos ismertette a kormány újabb tervezetét, amely — hír szerint — végeredményben teljesen azonos a szociáldemokratáknak Farkas István által előterjesztett indítványával. A kormány ajánlatát a polgári ellenzéki pártok Rupert Rezső kivételével elfogadták.

A polgári ellenzék tanácskozása után a szociáldemokrata-párt parlamenti frakciója foglalkozott a kormány által ajánlott megoldással és a tanácskozás után az a hír terjedt el a parlament folyosóján, hogy a megegyezés kész a kormány és az ellenzék között. A szociáldemokraták értekezlete után Peyer Károly az újságírók kérdéseire csak annyit volt hajlandó kijelenteni, hogy az ellenzéki pártok vezetői délután félőtkor még egy megbeszélést tartanak Szeitovszky Béával, a parlament elnökevel és ezen a tanácskozáson dől el végleg, hogy létrejön-e a megegyezés.

Délután öt órakor kezdődött meg a parlament elnöki szobájában az újabb tanácskozás a kormány és az ellenzék vezetői között. A tanácskozáson jelen

A parlament esti ülése

Közben megszólaltak az ülésterem csengője és Szeitovszky Béla elnök megnyitotta az ülést. Azonnal megtette a csütörtöki ülésre napirendi indítványát, amire az elsőnek Farkas István szociáldemokrata szolt hozzá. Elfogadta az elnök napirendi indítványát és kérte, hogy annak második pontját a nemzetgyűlés fogadja el a következő indítványt:

Huszonöttagú parlamenti bizottság küldésük ki abból a célból, hogy a frankhamisítási büntető politikai vonatkozásait megvizsgálja. E célból a bizottságnak joga van meghívni mindazokat, akiknek felvilágosításaira a bizottságnak feladata teljesítése céljából szüksége van. A miniszterek készséggel hajlandók felvilágosításokat adni a hatóságok a szükséges iratokat rendelkezésre fogják bocsátani és a szükséges felvilágosításokat a törvény keretein belül meg fogják adni. Az esetleges titoktartás alóli felmentéseket a kormány az ügy érdekében előzőekenven fogja kezelni. Amennyiben a bizottság a letartóztatottaktól iratokat felvilágosításait szereznél és őket

volt Bethlen miniszterelnök, Szeitovszky Béla házelnök, Pesthy Pál igazságügyminiszter, Vázsonyi Vilmos, Peidl Gyula és Peyer Károly. Amíg az elnöki szobában a tanácskozások folytak, az egész nap folyamán csendes és néptelen parlamenti folyosók megélnékültek és a képviselők, akik azt hitték, hogy a megegyezés meghiusulása esetén az esti ülés az interpellációk alatt ismét igen viharos lesz, nagy számban gyülekeztek a parlamentben. A folyosókön politikai csoportokban izgatottan tárgyalták az eshetőségeket, az ülésterem külső képe pedig ugyanolyan volt, mint kedden, a karzatok zsúfolva voltak érdeklődőkkel, akik izgatottan várták a fejleményeket.

Hat óra után néhány perccel jöttek ki az elnöki szobából az ellenzéki vezetők és Bethlen miniszterelnök és percek alatt elterjedt a hír, hogy a megegyezés végleg létrejött. Ekkor már mindenki tudta, hogy a bejegyzett interpellációk elmondására nem kerül sor, hogy Eckhardt Tibor, aki nyolc interpellációt jegyzett be a szerdai ülésre, ragaszkodik interpellációinak elmondásához. Mivel ezeknek az interpellációknak csaknem kivétel nélkül a baloldali sajtó elleni támadás volt a tárgyük, a demokratikus ellenzék elhatározta, hogy Eckhardt után Pakots József is elmondja a jobboldali sajtó magatartása és a fajvédők szerepe ügyében bejegyzett interpellációit.

ki akarja hallgatni, vagy a bírósági iratokba betekinteni, illetőleg ezekről másolatokat venni kíván, ezíránt az igazságügyminiszter utján a bírósághoz fordul, amely a megkeresést a törvény keretén belül teljesíti. A bizottság ülései zártak és azokon még a parlamentnek azok a tagjai sem vehetnek részt, akik nem tagjai a bizottságnak.

— A javaslat indokolásul leszögezem a szociáldemokrata-pártnak azt az álláspontját — folytatta Farkas István — hogy az ügy politikai hátterének kivizsgálására csak parlamenti bizottság lehet illetékes, mert azzal a bíróság nem foglalkozik. Az, hogy a frankhamisítási ügynek politikai háttere van, nyilvánvaló. Elég rámutatni arra, hogy a külügyminisztériumban futárigazolványt állították ki a frankhamisítók részére és hogy az országos főkapitánynak is fontos szerepe van az ügyben. Eppen ezért meg kell vizsgálni, hogy az állami szervek mennyiben hozhatók összefüggésbe az ügyvel. Meg kell vizsgálni, hogy a miniszterelnök, a belügyminiszter és a

pénzügyminiszter felelőssége milyen mérvű és ki kell vizsgálni, hogy milyen politikai erők tették lehetővé a puccsokra és botrányokra való készküldést. Mindezt kivizsgálni a parlamenti bizottságnak lesz a feladata. Végül még hangsúlyozni kívánom a megegyezés létrejötté ellenére is, hogy a szociáldemokrata-párt fenntartja álláspontját és bizalmatlan a kormánnyal szemben.

Bethlen és a nemzetgyűlés hozzájárul a javaslatához

Bethlen István gróf miniszterelnök emelkedett ezután szólásra és kijelentette, hogy hozzájárul Farkas István indítványához. Ismertette a megegyezés előzményeit és az arra vonatkozó tárgyalásokat. Hangsúlyozni kívánom — folytatta Bethlen — hogy én, aki elvi ellensége vagyok a parlamenti bizottságoknak, ebben az esetben kivételt teszek, aminek az oka az a politikai megfontolás, hogy az ügy felderítésére szolgál. A jövőre nézve azonban ez nem szolgálhat precedensül.

Peidl Gyula: Remélem a jövőben nem hamisítanak frankot!

Bethlen ezután ismertette a parlamenti bizottság jogkörét, majd a francia parlament életéből vett példákkal igyekezett bizonyítani, hogy a kormánynak az az elhatározása, hogy hozzájárul a parlamenti bizottság kiküldéséhez, a kormány messzeemenő előzékenységét bizonyítja.

Az elnök ezután szavazásra tette fel a kérdést és a parlament egyhangúlag elfogadta az elnök és Farkas István napirendi javaslatát, amely szerint a kiküldendő parlamenti bizottságot a csütörtöki ülésen fogják megválasztani.

A parlamenti vizsgálóbizottság tagjai

A parlamenti vizsgálóbizottság tagjai pártközi megállapodás értelmében a következők lesznek:

Az egységspártból: Zsitvay Tibor, Almásy László, Berky Gyula, Bessenyei Zénó, Erdélyi Aladár, Erdődi-Harbach Tivadar, Hajós Kálmán, Nemes Bertalan, Örfy Imre, Plathy György, Herczeg Béla, Szapary Lajos gróf, Szabó Sándor, Rubinek István.

A keresztény gazdasági pártból: Wolff Károly és Varga Gábor.

A szocialistapártból: Györki Imre és Peyer Károly.

A pártönkivüliekből: Ögróf Pallavicini György és Rassay Károly.

A fajvédők részéről: Eckhardt Tibor.
A hispolgárok pártjából: Hegymegi-Kiss Pál.

A demokratapártból: dr. Vázsonyi Vilmos.

A Kossuth-pártból: Rupert Rezső.

A keresztényszocialista-pártból: Halter István.

Az elmaradt interpellációk

Amíg Farkas István és Bethlen felszólalását meglehetősen csendben hallgatta végig a nemzetgyűlés, a viharos közbeszólások özöne zudul! Bénérd Ágoston felé, aki személyi kérdésben szólalt fel Klárik Ferenc válasza után Hegymegi-Kiss Pál, Rupert Rezső és Vázsonyi Vilmos bejelentették, hogy a frankhamisítási ügyvel kapcsolatban bejegyzett interpellációik előterjesztését elhalasztják.

Eckhardt Tibor jelentkezett ezután szólásra és beszédét azzal kezdte, hogy a frankhamisítás ügyének jogi elbírálását a bíróságnál jó kezekben látja.

Esztergályos János: Akkor ellengőzt jobbról kijárok!

Ez a közbeszólás viharos derűtséget keltett. Nemcsak a képviselők és a karzatok közönsége, hanem a kormány tagjai is hangosan nevettek és az elnök a csengővel a kezében maga sem tudta ellojtom nevetését.

Eckhardt ezután ebben a mindvégig kedélyes hangulatban indokolta meg, hogy közérdekből, azonban nem a baloldali iránti előzékenységből is visszavonja interpellációját.

Pakots József végül bejelentette, hogy színtén etekint interpellációja elmondásától, mire az ülés este nyolc óra után véget ért.

Peidl Gyulát két napra kizárták a parlament üléséről

A nemzetgyűlés mentelmi bizottsága szerda délután foglalkozott Peidl Gyula mentelmi ügyével, akét tudvalevően a keddi ülésen utasítottak a mentelmi bizottság elé, mert Bethlen miniszterelnököt szemtelen rágalmazó-nak nevezte.

A mentelmi bizottság úgy határozott, hogy Peidl Gyulának a nemzetgyűlés üléséről két napra való kizárását fogja javasolni a parlamentnek, amivel együtt jár a képviselő félhavi illetményeinek levonása. Györki Imre dr. a határozat ellen kisebbségi indítványt fog előterjeszteni, amelyben Peidlnek jegyzőkönyvi megrovásban részesítését javasolja. A mentelmi bizottság javaslatával a nemzetgyűlés a csütörtöki ülésen foglalkozni.

Az ügyészség tovább folytatja a nyomozást

Az ügyészség a frankhamisítási ügyben tovább folytatja a nyomozást. Kedden Sztache Gusztáv főügyész kihallgatta a Jankovich Arisztid ezredes naplójában szereplő U. asszonyt: Erényi Ulánán Károlynét, aki azt vallotta, hogy ismerte ugyan Jankovichot, de a frankhamisításról nem tudott.

Az ügyészség véleménye szerint egyébként a nyomozás oly széles alapon és mindenre kiterjedő módon történt, hogy ebben az ügyben a vádhatóság nem is terjeszt elő vizsgálati indítványt, hanem a nyomozás befejezése után nyomban elkészíti a frankhamisítási bűnpör vádiratát. Igaz ugyan, hogy a pénzhamisítás büntetése a büntetőtörvénykönyv olyan súlyos büntetéseket ír elő, hogy rendes körülmények között a pénzhamisítási ügyekben el kell rendelni a vizsgálatot, de kivételt képeznek az olyan esetek, amikor a vádlottak ténybeli beismerésben vannak, akkor a bűnvádi perrendtartás szerint mindig mellőzhető a vizsgálat. Az ügyészségi kihallgatások alkalmával Windischgraetz herceg, Nádosy Imre országos főkapitány és a többi érdekelt terheltek a ténybeli adatokra vonatkozóan teljesen beismerő vallomást tettek, úgyhogy ezen az alapon az ügyészség a frankhamisítási ügyben mellőzi a vizsgálat indítványozását.

Ki szerezte Marsovszkyék román utlevelét?

Az ügyészségen Windischgraetz Lajos herceg keddi esti tizedszeri kihallgatása alapján és a Banque de France képviselőjével való tanácskozások eredményeképp új irányba terelődött szerdán reggel a munka. Eddig még mindig kiderítetlen az, hogyan jutott Marsovszky György és Mankovics György azokhoz a román utlevelekhez, amelyekkel háborítatlanul hagyhatták el az országot.

A szerda reggel megindított nyomozás azt van hivatva kideríteni, hogy kik segítették Marsovszkyékat a román utlevelekhez, kiknek az utasítására adták ki ezeket a román utleveleket és hogy az, aki a román utleveleket kiadta nekik, tudta-e, hogy miért van szükségük a hamis utlevelekre.

Hetényi főkapitány helyettes ajánlotta be a frankhamisítókát a francia követségnek

A nyomozás folyamán megállapították, hogy Jankovich Arisztid, Schwetz Tibor, továbbá Járj és Radó utlevelét Hetényi Imre főkapitányhelyettes ajánlotta a francia követségnek vizumozására. Erre való tekintettel szerdán Lakatos Sándor rendőrkapitány vizsgálatot tartott az utlevelosztályon. Kiderült, hogy Schwetz utlevelét senki sem, Jankovichét Nádosy, Radót Windischgraetz ajánlotta és ez ajánlás alapján épült közbe Hetényi főkapitányhelyettes a francia vizum megszerzése érdekében. A főkapitányhelyettes arra hivatkozik, hogy ilyen magasállású urak ajánlólevelét figyelembe kellett vennie.

Kiterjesztették a nyomozást vidékre

A frankhamisítási ügy nyomozásának szálai újabban vidékre vezetnek, mert a rendőrségnek tudomására jutott, hogy vidéken több olyan fiatalember tartózkodik, akik Marsovszkyékkel együtt futárszolgálatot teljesítettek és hamis frankokat szállítottak külföldre.

Egy ilyen fiatalember szerdán Pécsen letartóztatták és Budapestre szállították, ahol megkezdtek kihallgatását.

Az illetőt Stitz Jánosnak hívják, vegyész-mérnök és tíz hónapja lakik Pécsen özvegy édesanyjánál. Kihallgatása alkalmával beismerő, hogy őt is beavatták a frankhamisításba, fel is hívták a részvételre, de azt állítja, hogy ő elzárkózott a felhívás elől. A rendőrség azt reméli, hogy Stitz által ny adatoknak jut a birtokába.

Kihallgatták Albrecht főherceg udvari titkárát

A rendőrség szerint a franciák által produkált új adatok nem olyan nagy jelentőségűek, mint azt egyesek hiszik. Benoist és Douce francia kiküldöttek ezzel szemben fontosnak tartják újabb adataikat és ezeknek felhasználásáról szerdán délután ismét egy óra hosszat tanácskoztak Sztache Gusztáv főügyésszel. A tanácskozás után

Sztache főügyész kihallgatta Mayer Jánost, Albrecht főherceg udvari titkárát

A kihallgatás után Mayer kijelentette az újságíróknak, hogy előadta vallomását, hogy ismerte Jankovich Arisztid ezredesét, akivel társaságban többször találkozott, azonban nem tudott semmit a frankhamisítás tervéről, még kevésbé annak keresztülviteléről.

A múlt nyáron volt a frankhamisítás főpróbája

A nyomozás adatai szerint Jankovich Arisztid, Schwetz Tibor, Járj és Radó a múlt év júniusában és júliusában jártak Franciaországban, ahol a hamis ezerfrankosok próbayomatainak előkészítésével kísérleteztek. Ezek a hamisítványok azonban olyan kezdetlegesek voltak, hogy csak néhány példányt sikerült belőlük értékesíteni és a hamisítók sietve odébb álltak, hogy a rendőrség kezére ne kerüljenek. A francia jegybank a hamisítványokat bizalmas jelentéssel átadta a rendőrségnek, amely aztán megkezdte a nyomozást a hamisítók után.

Kétségtelen, hogy a frankhamisítók összeköttetésben állottak párisi magyarokkal. A francia rendőrség ebben az irányban már régóta nyomoz és felfogott Budapestről érkezett leveleket, amelyek révén értékes adatokat szerzett.

Stitz János pécsi vegyész-mérnök a rendőrség véleménye szerint igen jelentéktelen szerepet játszott a frankhamisításban, de miután az előkészületekbe be volt avatva, súlyt helyeznek továbbá kihallgatására és azt hiszik, hogy vallomásával eddig még ismeretlen körülményekre is világosságot fog deríteni.

A szépség a nő legnagyobb értéke!
A rut arcot megszépíteni, a szépséget megtartani, építeni, legnagyobb művészet a kozmetikának. A modern kozmetikának remeke a

DR. FÜLÖPES MARGIT-CRÉM
amelytől az arc üde, rugalmas, harmatos, világos lesz. A ráncok elsimulnak, szempilók, májfoltok eltűnnek. Újból mindenütt kapható. Ár: 15 dinár. Vezetéknévvel:

HELLER, VELIKA-KIKINDA
11193

Ahány város annyiféle munkaszünet

A szentai kereskedők kártérítési pört indítanak a város ellen Kanizsán a kártyára is munkaszünet van

A jugoszláviai kereskedelemnek és iparnak régi súlyos panasza, hogy a sok ünnep és a gyakori munkaszünet megbénítja a gazdasági életet. Bár az alkotmány világosan úgy rendelkezik, hogy senki sem kötelezhető arra, hogy bármelyik vallás ünnepét megülje s a kormány is több ízben úgy rendelkezett, hogy a vasárnapokon és a nemzeti ünnepeken kívül munkaszünetet a helyi hatóságok nem rendelhetnek el, a Vajdaságban mindenütt egymásra licitálnak a helyi hatóságok abban, hogy melyik tud több munkaszünetet elrendelni.

Ilyen körülmények közt meg lehet érteni a szentai kereskedőket, akik elhatározták, hogy a bírósághoz fordulnak annak megállapítása végett, hogy a szentai rendőrség túllépte hivatalos hatáskörét, amikor január 19-ikén munkaszünetet rendelt el. Ha a bíróság — a mint ez kétségtelennek látszik — a hivatalos hatalommal való visszaélést megállapítja — a szentaiak kártérítési pört indítanak a város ellen.

A szentai kereskedők határozatának érdekes előzményei vannak:

Hétfőn délelőtt a városi tanács dobszó utján közhírré tette, hogy kedden, a pravoszláv vízkereszt napján egész nap általános munkaszünetet kell tartani, az üzletek zárva hagyandók s az ipari munka szünetel. A kereskedők ezt a rendelkezést sérelmesnek találták s a szentai kereskedelmi egyesület nevében dr. Zagorica Iván közjegyző, az egyet elnöke és Fischer Ármán alelnök megjelentek dr. Knezsevics Milos pol-

gármesternél s kérték, hogy engedje meg, hogy az üzletek csak a körmenet tartama alatt maradjanak zárva. A polgármester belátta a kereskedők kérésének törvényes voltát és méltányosságot s szívesen járult hozzá a kérelemhez. Annál meglepőbben hatott, hogy délután öt órakor újabb dobszó adta hírről, hogy kedden egész nap szünetelni kell a munkának s azok számára, akik ezt megszegik, szigorú büntetést helyeztet kildetésbe.

A szigorú rendelet következtében a kereskedők kedden egész nap zárva tartották üzleteiket, de rögtönzött értekezletet tartottak, amelyen elhatározták, hogy rendkívüli közgyűlést hívnak össze s büntető feljelentést tesznek a hatóság ellen.

A rögtönzött munkaszünet Szentán nagy bonyodalmakat keltett s megtörtént, hogy az iskolákban, hivatalokban javában folyt a munka, amikor az üzleteket zárva kellett tartani.

Nagy hiba az, hogy ahány város, ahány rendőrkapitány — annyi jogforrás. A rendőrségek munkaszüneteket rendelnek el s olyan büntetéseket s kihágásokat kreálnak, aminek a törvény nem ismer. Így például Sztarakanizsán a rendőrség kihirdette, hogy vasárnap délelőtt tilos kártyázni s aki kártyázik, azt megbüntetik. Mindenesetre helyes, ha a vasárnap megünneplésére intézkedéseket tesznek, azonban ilyen kártyatiltalmat a törvényhozás, vagy a kormány adhat ki s nem a sztarkanizsai rendőrség.

Jugoszlávia a frankhamisítás miatt egyelőre nem köt egyezményt Magyarországgal

Fontos kérdések rendezése szenved halasztást

A frankhamisítást hivatalosan és félhivatalosan közönséges bűnügynek akarják feltüntetni, amelyért a bűnösökön kívül senki más nem felelős. Ha ez helytálló is, a gyakorlatban nem dísztingválnak ennyire s a páratlan bűnügy hatását megéri egész Magyarország, amely iránt a nemzetközi életben megcsappant a bizalom. Sőt nemcsak Magyarország szenved meg, hogy főnemesei és főhivatalnokai közül egyesek bele vannak keverve a botránypörbe, hanem megszenvedi ezt az utóállamok polgársága is — nemzetiségi különbség nélkül.

Az S. H. S. királyság és Magyarország között a múlt évben tárgyalások indultak meg több igen fontos egyezmény megkötésére. Tárgyaltak többek közt a két állam polgárainak egymás közti követelésének elszámolásáról, a nyugdíjakról, a telekkönyvek rendezéséről, a bírósági iratok kicseréléséről. Ezek a tárgyalások, amelyek a megegyezés reményével kecsegtettek, decemberben az ünnepek miatt abba maradtak s januárban kellett volna folytatni azokat. A tárgyalásoknak azonban egyelőre nem lesz folytatása. Beogradban az a felfogás, hogy amíg

nem tisztázódik Magyarországon a helyzet, az S. H. S. királyság semmiképp egyezményt nem köt a magyar kormánnyal.

Hivatalosan ezt bizonyára a diplomáciai szótár udvariasságával mondják meg s nem a frankhamisítási ügygel indokolják, azonban bizonyos, hogy a jugoszláv delegáció, amely decemberben azzal bucsuzott el a magyar küldöttektől, hogy a tárgyalásokat januárban

folytatják, egyelőre nem tér vissza Budapestre.

Abból, hogy a függőben lévő egyezményeket nem kötik meg, első sorban jugoszláv állampolgárokra származik igen nagy károsodás. Azok a nyugdíjasok, akiknek igényét az S. H. S. királyság kormánya nem ismeri el, ezután sem kapnak nyugdíjat. Súlyos sérelem ez az elhatározás azokra nézve, akiknek Jugoszláviában van ingatlanuk, azonban az ingatlanra vonatkozó telekkönyvi feljegyzések Magyarországon vannak. Ezek már évek óta nem rendelkezhetnek birtokaikkal. Azokat is érinti, akiknek peres iratai a szegedi táblánál, vagy a budapesti kuriánál vannak. Ezek miatt nem képesek rendezni ügyeiket, mert az iratokhoz nem tudnak hozzájutni.

Mint hogy ezeknél a függő ügyeknél elsősorban jugoszláv állampolgárok vannak érdekelve, remélhető, hogy a kormány revízió alá veszi elhatározását s a frankhamisítással nem törődve, igyekezni fog sürgősen megkötni az egyezményeket. Semmiképpen sem volna igazságos, hogy a horgosi, vagy ridjicai szerb, magyar vagy német polgár szenvedje meg azt, hogy Windischgraetz és Nádosy jónak látták frankot fabrikálni.

UTO SÓ PÁRISI DIVAT:
„CENDRE DE ROSE —
ROUGE MANDARINE“
110-0
BOURJOIS — PARIS

MŰLÁBAK, MŰÁPOL
EGYENESTÁBÓ FÜGŐK,
BETEGTŐR C K IK
EGYFÜLŐ KÉSZÍTŐJE
SCHÖNBRUNN VÁLLALAT
SUBOTICA, PAJE KUJUNDŽICA ULICA 20.

Halálos szerelem

Egy gyermekjegespár tragédiája

Megrendítő szerelmi dráma történt szerdán délután Óbudán. *Slak* János husz éves gépészgyakornok már hosszabb idő óta jegyben járt irodalomkénének leányával, *Klemm* Mimiivel. A fiatalok már rég egybe szerettek volna keletni, de a szülők kijelentették, hogy amíg *Slak* el nem készül tanulmányával, szó sem lehet házasságról.

Szerdán reggel a fiatal ember bement *Klemm*ékhez Mimiért. A két fiatal gyerek együtt hagyta el a szülei lakását és lementek az udvarra. Fél tíz órakor hiába várták Jánost a munkahelyén, nem jelent meg. Tíz óra előtt egynéhány perccel a gyár kőművesraktárában, amely egy pinceszobában van elhelyezve, a munkások több revolverlövésre lettek figyelmesek. Nyomban a helyszínre siettek, ahol borzalmas látvány tárult szemük elé. Vértől patakzó homlokokkal, hosszában elnyulva feküdt a földön *Klemm* Mimi és a lábánál mintegy folytatásaképpen ugyancsak vérző homlokkal *Slak* János.

Nyomban értesítették a szerencsétlenségről a szülőket, akik zokogva borultak haldokló gyermekeikre. Közben az egész gyártelepen elterjedt a borzalmas eset híre és először a gyári szanitéc-patrul nyújtott a szerencsétleneknek első segítséget, majd a két anya lépett önkívületi állapotban lévő gyermekéhez és mindegyik a saját gyermekét ölbekapva, emberfeletti erővel cipelték fel *Klemm*ék lakására, ahová időközben megérkeztek a mentők is.

A kórházban megállapították, hogy a *fiu háromszor sütötte el Frommer-pisztolyát*. A második a leány homlokának baloldalán hatolt be és ott meg is akad. A harmadik lövés a fiu jobbhalántékát érte és ott okozott életveszélyes sebet. A két szerencsétlen gyerekembert azonnal műtét alá vették, azonban az orvosok véleménye szerint egyiket sem lehet megmenteni az életnek.

Jótálló, aki nincs

Pőr a volt albán fejedelem ötmillió frankos kölcsöne miatt

Bécsből jelentik: Érdekes pőr foglalkoztatta kedden a bécsi országos főtörvényszék egyik szenátusát, mint felelősségi fórumot. A Wiener Bankverein beperelte az osztrák államot és visszakövetelt az az ötmillió francia frankot, amelyet 1914-ben kölcsönként folyósított *Wied* herceg akkori albán fejedelemnek. Az albán kormány az osztrák-magyar monarchiát nyerte meg kezésének. Gróf *Berchtold* akkori külügyminiszter külpolitikai okokból támogatta Albánia pénzügyi tranzakcióját és egy 1914 február 28-án kelt külügyminisztériumi rendelettel kezességet vállalt az egész adósságért.

A Wiener Bankverein a Bodenkreditanstalt, a Länderbank, a Pesti Magyar Kereskedelmi Bankkal és néhány külföldi pénzintézettel szindikátust alakított, amely az ötmillió francia frankot az albán kormány rendelkezésére bocsátotta. Közben *Wied* herceget a forradalmárok elűzték az albán trónról, Albánia megtagadta a váltó honorálását, mire a konzorciumot vezető Wiener Bankverein a váltó lejártakor az osztrák-magyar külügyminisztériumhoz fordult, amely néhány millió csökkenő értékű koronát valóban kifizetett. A háború után a Wiener Bankverein a váltót az osztrák köztársaság külügyi hivatalának prezentálta, amely azonban a kifizetést megtagadta.

A Wiener Bankverein, a Bodenkreditanstalt, a Pesti Magyar Kereskedelmi Bank és két olasz nagybank egymillió-hatszázötvenháromezer frank erejéig pert indítottak. A tárgyalás során az osztrák kincstár képviselője kifogást emelt az ellen, hogy a perhez a Bodenkreditanstalt és az említett budapesti, valamint olasz bankok is csatlakoztak, mivel ezek csak az után léptek be a konzorciumba, amikor a volt közös külügyminisztérium már elvállalta a kezességet. A bíróság helyt adott ennek az érvelésnek és így csak egyedül a Bankverein keresetét tárgyalta, de azt ítéletében elutasította. Az országos főtörvényszéknél sem volt a Bankvereinnek több szerencséje, mint az első bíróságnál, mivel a pert ismét elvesztette. A főtörvényszék ítélete is kimondja, hogy a volt monarchia kötelezettségeiért az osztrák köztársaság nem vonható felelősségre.

Bökvers-pör Budapesten

Felmentették *J. Horváth* Elemér költőt, akit becsületében sértette *P. Horváth* Emil államtitkár

Budapestről jelentik: *Jászai-Horváth* Elemér, az ismert költő, aki egyik kezével liberális és filozemita bökverset ír a *Borsszem Jankó* című életrajzba, másik kezével fajvédő és antiszemita bökverset a *Szózat* című kurzus-naplóba, vádlottként állott szerdán a bíróság előtt. *Jászai-Horváth* néhány hónappal ezelőtt több négysoros satirikus költeményt — ugyanezeret bökverset — írt a *Szózat*-ba *Petricevich-Horváth* Emil báró népjóletti államtitkár ellen, akit a fajvédők akkoriban állandóan támadtak. Az ügyészség hivatalból üldözendő rágalmozás vétségére címén indított eljárást *J. Horváth* ellen, aki szerencséjére a fajvédőkkel nem éppen ellenséges érülettel viselőtő *Török*-tanács elé került, ami kevésbé lett volna szerencse akkor, ha valamelyik, a *Borsszem Jankó*-ban megjelent bökversé miatt ült volna le a vádlottak padjára.

A költő terjedelmes védekezésében elmondotta, hogy akkoriban és azóta is súlyos vádak hangzottak el *Petricevich-Horváth* Emil ellen. A vádak nem ő találta ki. Ő, mint az események szerény krónikása, kénytelen volt foglalkozni az eseményekkel, a vádakkal azonban nem azonosította magát. Bizonyos elítélő hang feltűnően volt a versekben — jelentette ki a vádlott versíró — de sértés nincs bennük.

Mivel a versíró nem is kérte a valódiság bizonyítását, *Baróthy* Pál főügyész nyomban elmondta vádbeszédét, amelyben fentartotta a rágalmozás vétségének vádját. Utalt arra, hogy milyen rendszeres támadások sorozata indult meg *Petricevich-Horváth* Emil ellen és ezért szigorú büntetést kért.

Jászai-Horváth Elemér rövid védebeszéde után a bíróság tanácskozára vonult vissza, majd meghozta ítéletét, a mely a költőt az ellene emelt felhatalmazásra hivatalból üldözendő rágalmozás vétségének vádjára és következményének terhe alól felmenté azzal az indoklással, hogy a becsület sértés vagy rágalmozás csak akkor üldözhető felhatalmazás alapján, ha valaki tényről állított a közhivatalnokról. A versekben a versíró nem állított tényről, csak csalt, csaló, maga után árnyékot hagyó embernek nevezte *Petricevich-Horváth* Emilét.

Baróthy Pál főügyész felelőszett az ítéletnek úgy rendelkező része, mint indoklása ellen.

Irodalmi körökben nagy megütközést keltett a bíróság ítélete. Az összes írói aeropágok egybehangzó véleménye szerint ugyanis *Jászai Horváth* Elemér legalább három évi összbüntetést érdemelne, mert bökverséből emberemlékezet óta látlejti a poént.

HIREK

Beteg

Brock tanár, a tudományegyetemi pszicho-analytikai klinikájának vezetője, pont három órakor kezdte magánrendelését. Mielőtt a fehér kabátot fölvette, becsöngette csaszát:

— Ma csak egytől-tizenötig osszon számot. Korán akarok végezni. Az egyes öt perc múlva jöhet.

Az inas halkán betette az ajtót. Brock tanár befűgönyözte az ablakokat. A zöld függönyön keresztül becsüött a tavaszi nap és misztikus fénybe borította a rendelő hófehér, idegeket nyugtató berendezését.

Az ajtó csendben nyitotta ki az egyes szám. Hatalmas, izmos férfi. Borotvált arccal, vékony, hidegmetszésű szájjal. Angol lordhoz hasonlított, aki a golf játékokban éppen úgy az első között van, mint a lovaglásban vagy az autóvezetésben.

Ahogy megállt szemben a tanárral, inkább a tanár nézett ki betegnek, apró csontjaival, mélyszépek kék szemével, mely alatt sötét karika rajzolódott.

Brock tanár hejlyel kínálta. Az egyes tisztelettel leült, körülnézett a fehér falakon, áhitattal szívta be a szoba kellemes illatát, melyben diszkrét parfüm keveredett az éther egészséges szagával. A tanár közel húzta a széket és úgy kérdezte:

— Mi a panasz?

Az egyes fátyolozott hangon válaszolta:

— Szerelmes vagyok.

A tanár elmosolyodott. Mosolyában egy kis csudalkozás volt. Hírből ismerte a páciens magasállású katonatiszt.

— Ezen a betegségen nem tudok segíteni — válaszolta derűsen — azt hiszem ebben a betegségben lévőek nem is kezelhetnék magukat. Egyszerű betegség aminek muzsikája, könnye és nevetése van. Az emberi érzések minden szépsége zenél ebben a szobában, hogy szerelmem.

A páciens előre nyújtott nyakkal beszélni kezdett:

— Tanár ur meg fog engem érteni. Nem mint a beteg lelkek orvosa, hanem ahogy férfi a férfit. Körülből egykoruak vagyunk. Harmincon túl, a negyven határán. Ne tessék mosolyogni! — Tudom most azt gondolja tanár ur, hogy ez nem jelent semmit. Hatvan éves férfi is lehet szerelmes.

— Majd inkább én kérdezek — szakította félbe Brock tanár. — Ön nő ember?

— Igen.

— Hány éve?

— Négy.

— És mióta érzi magát betegnek?

— Öt éve.

A tanár összeráncolta homlokát. Teljesen tisztán látta a kór okozót. A leggyorsabb esettel áll szemben gondolta — a pszicho-analytikai betegségek mátkája: érdeklázás az anyagi jóléttel, elfojtott érzések egy másik után, akit szeretett. Lassan ölé szu az idegekben, ami egy napon kirobban.

— Lány vagy asszony? — folvtatta tovább érdektelen arccal.

— Leány.

— No most mesélje el szépen, hogy mi van azzal a lánnyal, helyesebben mondva bacillussal? Milyen időben találkozik, leveleznek egymással?

Az egyes tagadóláz rázta fejét.

— Huszadikán múlt négy éve, hogy nem láttam. Esküvőm napján még mellettem volt.

— És?

— Néha úgy rémlik, hogy látom. Halk nevetés, apró gesztus...

— Hasonlít a feleségéhez?

— Ugyanolyan, mint a feleségem.

— Miben különböznek?

Az egyes nyugtalanul faszengott a széken, látszott rajta, hogy emlékezik, szavakat keres, majd hirtelen felhőrdül:

— Külsőleg egyformák, hiszen a feleségem és az a lány egy és ugyanazon személy.

Brock tanár, a beteg fantáziák világ-hírű tudora, firkészve figyelt az egyes arcvonásait. Milyen belenézett a pupillákba, pisllakoló lángot keresett, de az élet kicsi lámpásai biztos, egészséges fényvel világítottak feléle.

Az egyes tovább mesélt:

— Öt évvel ezelőtt ismertem meg. Egy évi határtalan szerelem után fel-

szerűl vettem. Azóta boldogulok benne. Ez a boldogság csak látszólagos. A feleségem mindennap elvesztett valamit abból, amit a lányára szívt találtam benne. Hangjának csengése valamikor drága muzsika volt számomra. Ma színtelen, hétköznapi. Titkokat, sejtelméss asszonyi álmokat kerestem benne. Elmult — minden gesztusát ismerem, nyitott könyv előttem a lelke, egy hatalmas könyv, amit nyitva felejtnek. Széjjelfoszlott az a sok szép illúzió, amivel felöltöztettem és helyére lépett az emlékezés. Régi séták, hirtelen eltett csökök, kedves kacagás, a mult ezernyi drága aprósága tűnt éfem. És ha ránézek feleségemre, fájdalmasan látom, hogy más volt az akitől csökök lótam, akitől közelségében boldognak éreztem magam.

Elhalgatott. — A csendben egy légy fáradt zümmögése hallatszott, amint nekiűtődött az ablaknak.

Brock tanár komor arccal, vontatott, nyugodt hangon válaszolt:

— Uram ön nem beteg. A fiatalok, az elmulás fájdalma ez. A szép szavakat suttogó szerelmes kényes gyomru, szélszélyes emberré lett. Az illúzió már csak kötelesség, ami lehet kedves az asszonynak, mert szeret és lehet... hiszen tudja!

Az egyes hevesen közbeszólt:

— Nem tudom. A feleségem nagyon szeret.

— Biztos benne? — kérdezte felvilágnó szemekkel Brock tanár. — Hátha most ebben a pillanatban csallja meg egy fiatalemberrel, aki éppen olyan szép szavakat suttog, mint ön öt évvel ezelőtt!

— Rágalom! — ordította.

— Ha ha — nevetett gúnyosan — és ha mégis?

— Megölném, felkoncolnám.

Brock tanár megfogta a kezét és rezignált hangon beszélt hozzá:

— Megvan édes barátom! Kis emóció kell önnek, hogy érezze mennyire szereti azt a becsületes jó asszonyt. Tessék többet dolgozni, kifáradni. Nyugodtan, mélyen aludni. Munka kell, édes barátom. Az egyetlen egészséges narkotikum minden szenvedésre. Látja én nagyon sokat dolgozom és kevésnek érzem a munkát. Derékig szeretnék belemenni, rettenetes nagy gondokat szenvedni. — Szomorúan legyintett a kezével, azután suttogó hangon mondta:

— Akkor is minden hiába lenne. Mert én tudom, hogy az enyém megcsal és mégis nagyon... nagyon szeretem.

Arca fájo vonaglásba rándult. Az egyes részvétellel nézte. A sajnálkozás mögött az egészséges ember boldog fölénvét érezte. Az én asszonyom szeret, ujongott benne az érzés. Már nevetésnek taláta, hogy orvoshoz jött. Katonásan meghajolt. Brock tanár nem vette észre, mozdulatlanul ült a karosszékekben. Mikor föleszmélt, üres volt a szoba. Gyorsan megtörülte a szemét, megnyomta a csengőt. A kettes aláztos kopogtatás után, félénken benyitott. Brock tanár fanvar, keserű mosolylyal fogadta. Valda Ferenc

*

— A szubotcai közigazgatási bizottság ülése. Szubotica város közigazgatási bizottsága január 22-én tartja meg a havi ülést. Az ülést ugyanis 11-éről el kellett halasztani, mert az új közigazgatási bizottsági tagok megválasztása akkor még nem volt jogerős. A 22-iki ülésen többek között megválasztják a közigazgatási bizottság albizottságait is.

— Kiténtetés. Noviszadról jelentik: Ófelsége Alekszandar király *Ijko-vics* Lukát, a noviszadi építési igazgatóság nyugalmazott igazgatóját a Fehér Sas-renddel tüntette ki.

— A Bácsmegeyi Napló új regénye. Februárban megkezdte a Bácsmegeyi Napló Sz. Szigeti Vilmos „Foltok a szívárványon” című regényének közzététét. A regény színes mese keretében mondja el a kitűnő író bánati emlékeit. A Bánát és a Bácska magyarságának most letűnt nemzedéke támad új életre Szigeti pompás regényében, amelyet február 2-től kezdve folytatólagosan közöl a Bácsmegeyi Napló.

— **Ki cenzurálja a Bácsmegeyi Napló cikkeit?** A helybeli Primitiv Felesleges című orgánium ezen a címen folytatja handabandázását s dr. Ivics Aleksza egyetemi tanár egy állítólagos levelével iparkodik bebizonyítani, hogy a Bácsmegeyi Napló cikkei valaki, valahol cenzuráltak, vagy cenzurálni akarja. Erre vonatkozólag röviden annyit jelenünk ki, hogy nekünk épp oly kevés közünk van ahhoz, hogy mit ír dr. Ivics Aleksza levelében, mint a Primitiv Feleslegesnek a józan észhez, vagy az igazsághoz. A Bácsmegeyi Napló független lap, amelyet a szerkesztőség irányít, amely felett senki nem gyakorol cenzurát.

— **Athelyezés.** Beeskerekről jelentik: Az építészeti minisztérium Rózenovics Hugó noviszadi állomási építészeti mérnököt a beeskereki állami építészeti hivatalhoz helyezte át.

— **A szentai vendéglősök gyűlése.** Szentáról jelentik: A vendéglősök egyesülete szerdán évi közgyűlést tartott. A tárgysorozat első pontja a tisztújítás volt. Minthogy Mikovics József elnök nagyfokú elfoglaltsága miatt kitért a megválasztás elől, helyébe Vas Nándor választották meg elnöknek. Társelnök lett Szilvási Péter, alelnök Mánics Borivó. Tiltakozott a gyűlés az ellen, hogy a boritaladót egy dinárról másfél dinárra emelte a város és a felszólalók panaszkodtak a kimaradási adó miatt is, amelyet kilenc óra után kell fizetni. Elhatározták a vendéglősök, hogy a pénzügyminiszterhez panasszal fordulnak a zeneadó miatt, ami havonta átlag ezer dinár megterhelést jelent.

— **Megtámadott képviselő.** Novigrádból jelentik: Zagorac Iván horvát párttag képviselő kedden a novigradi tanyákra gyűlésre ment. Az egyik tanyánál ellenfelei botokkal rátámadtak, de a közfelfigyelt csendőrök gyorsan közbeléptek és megmentették a képviselőt az inzultusoktól.

— **A Szajna ismét árad.** Párisból jelentik: A délfraanciaországi nagy esőzések a Szajna és mellékfolyóit nagymértékben megduzzasztották. Az árvíz veszedeleme újra fenyeget.

— **Csökkentik a zagrebi rendőrség létszámát.** Zagrebból jelentik: Szerdán érkezett Zagrebba Trupi Péter belügyminisztériumi inspektor, aki a belügyminiszter megbízásából hivatalvizsgálatot fog tartani a zagrebi rendőrigazgatóságon. A belügyminisztériumi inspektor egyben rendeletet kapott, hogy terjessze be azoknak a rendőrtisztviselőknak a névsorát, akiket mint számfeltevőket nyugdíjazni, vagy elbocsájtani fognak.

— **Nincs hamis két dináros.** Beogradból jelentik: Azokkal a hírekkel szemben, mintha az olyan két dináros ércpénz, amelynek számjegyes lapján alul a baloldalon nem látható három ferdeirányú kis vonal, hamis volna, a pénzügyminisztérium hivatalosan közli, hogy ez a hír nem felel meg a valóságnak. A vonalas és vonal nélküli két dinárosok egyaránt valódiak, az eltérés onnan ered, hogy a két dináros egy részét Franciaországban, másik részét Belgiumban verték.

— **Magyar szakszervezeti lap Noviszadon.** Noviszadról jelentik: Az egyesült szakszervezetek vajdasági tartományi vezetősége, a Szuboticeai megjelenő és a független szakszervezetek szellemében szerkesztett „Szervezett munkás” című időszakos lap ellensúlyozására „Egyesült szakszervezetek” címmel kéthetenként megjelenő magyarul írt lapot indítanak, amelynek első száma vasárnap jelenik meg. Az új szakszervezeti lap szellemi részét Brkics Vojinból, Pottner Márkból és Petrovics Rádából álló szerkesztőbizottság fogja irányítani és nagyjában a Beogradban megjelenő „Ujedinieni Sindikati” című szakszervezeti hivatalos lap magyar nyelvű kiadása lesz.

— **Felemelik a francia képviselők fizetését.** Párisból jelentik: A kamara zárszámadási bizottsága elhatározta, hogy a francia parlament tagjainak eddigi 27.000 frank illetményét 42.000 frankra emeli fel.

— **A német fejedelmek végkielégítése.** Berlinből jelentik: A szociáldemokrata pártbizottság elfogadta a pártvezetőség javaslatát és elhatározta, hogy függetlenül a kommunisták eljárásától, önálló javaslatot terjeszt elő a népszavazásra a fejedelmek végkielégítéséről.

Frank-vers

A franknyomozást befejezték, Ez felháborodást kelt bennem, Mert az ügy aktáit lezárták, A legfőbb címkést ellenben nem.

Skiz

— **Elhalasztják a leszerelési konferenciát.** Genéből jelentik: A leszerelési konferencia előkészítő bizottságának első ülését február 15-ről valószínűleg későbbi időpontra halasztják, mert a bizottságban képviselt államok egy részétől még nem érkezett meg a válasz és a brit kormány előzetesen még Franciaországgal és Amerikával érintkezésbe is akar lépni. Az elhalasztás indokai közé tartozik, hogy egyes körök nézete szerint az értekezlet előtt helyesebb volna megvárni Németországnak a Népszövetségbe való felvételét. Az elnapolás Oroszországnak esetleges részvételét is megkönnyítheti. Azzal is számolnak, hogy az orosz-francia tárgyalást rövid időn belül folytatják és az orosz kormány ellenzését megszüntethetik.

— **Pusztító forgószél.** A madridi lapok jelentik Las Palmasból: A forgószél Las Palmas egész környékét elpusztította. A vasúti és közúti hidak, továbbá sok ház áldozatul esett az orkánnak. A banánültetvények elpusztultak és a legtöbb ucca romokban hever.

— **Kiélesedtek az ellentétek Doumer francia pénzügyminiszter és a pénzügyi bizottság között.** Párisból jelentik: A kamara pénzügyi bizottságának baloldali tagjai és Doumer pénzügyminiszter közt ismét kiélesedtek az ellentétek. Ezek az ellentétek már annyira elmérgesedtek, hogy nincs kilátás a békés kiegyenlítésre, ha csak Briandnak nem sikerül tekintélyével megoldást találnia.

— **A választói névjegyzékek kiigazítása a Bánátban.** Beeskerekről jelentik: Január elsején megkezdődött a Bánátban a választói névjegyzékek kiigazítása, amely január 31-én fejeződik be. A névjegyzékek kiigazítása során valamennyi politikai párt nagy buzgóságot fejt ki a legutóbbi összeírások idején kimaradt tagjai felvétele érdekében.

— **A berlini házösszeomlás újabb áldozatai.** Berlinből jelentik: A Kirchstrasseben a beomlott ház romjai alatt megtalálták egy két és fél éves gyermek holttestét. Egy áldozat még hiányzik. A mentési munkálatokat folytatják.

— **Popova asszony Beeskereken.** Beeskerekről jelentik: Szerda este tartotta hangversenyét a beeskereki kaszinóban Popova Liza asszony, a beogradi Opera művésznője. Közreműködött még Jovanovics, az Opera baritonistája és a Steiner-Ripka vonósnyegyes.

— **A hálókocsi-társaság pályáztatja.** A nemzetközi hálókocsi-társaság pályázatot tűzött ki arra, hogyan lehetne a hálókocsikat még kényelmesebbekké tenni. Az első díj igen csinos összeg: kerek százezer frank. (Mind valódi.) A Wagon Lás ezenkívül még harmincezer frankkal jutalmazza a pályázat alkalmával felmerülő elterjedt ötleteket.

— **A stájerországi keresztényszocialisták egy erkölcsprédikátor ellen Grác-ból jelentik:** Dr. Uhde a gráci egyetem a morálfilozófia tanára, s arról nevezetes, hogy lelkes apostola az önmegtartóztatás elvének, amelyről nemcsak szűkebb hazájában egyetemi katedréről és templomokban, hanem messze idegenben népgyűléseken is szokott szónokolni. A keresztényszocialista-párt most bele akarja fojtani a szót Uhde tanárba, mert népgyűléseken támadta a jelenlegi osztrák kormányt, amelynek miniszterei keresztényszocialisták és az osztrák politikai pártokat is a közérkölcsteszésével vádolta. A Grazer Tagespost hírt ad róla, hogy a stájerországi közgazgatási hatóságok ezúttal nem fogadják el Uhde tanár népgyűléseit, amelyekben Uhde tanár akarja tanait terjesztetni, a lelkeskedő papság pedig egyházi felfelügyeletétől szigorú utasítást kapott, hogy ne engedje be senki Uhde tanárt a templomi szószékre.

— **Lopásért hat havi börtön.** Noviszadról jelentik: Sun Rozália parabutyi kendergyári munkásnő Stefan Györgytől pamutárukat lopott ezer dinár értékben, ami miatt a szombori kerületi törvényszék hat havi börtönre ítélte. A felelősséget bíróság és szerdán a semmitörvényszék is helybenhagyta az ítéletet.

— **Briand taktikája a pénzügyi tervezet körül.** Párisból jelentik: A minisztertanácsban Briand a külpolitikai helyzetről, Painlevé pedig Marokkóról tett jelentést. A Soire azt írja, hogy Briand a kamarában nem veti fel a bizalmi kérdést, hanem a kamarában hozott határozatokkal lép a szenátus elé, hogy a kamara által módosított tervezeten még változtat-hasson. Ezeket az újabb módosításokat azután Briand a kamarával is el akarja fogadtatni, ilyen módon a kormányválság elkerülhető volna.

— **A Népszövetség enyhíti az utlevélkényszert.** Genéből jelentik: A Népszövetség technikai bizottsága szakértőket bízott meg, hogy módját találják, miként lehetne az utlevél megszerzésének nehézségét és általában az utlevélkényszert megszüntetni. Az illetékes nemzetiségi bizottság elemezte a tervet, ha a kívándorlók személyazonosságát igazolmányt tudnak felmutatni, amelynek alapján a hajóstársaságok kiadhatják a hajójegyeket és azokkal az államokkal szemben, amelyeket az utas érint, ugyancsak a hajóstársaság irányában is az az állam felelős a kívándorlóért, amely az igazolójegyet kiállította. Ez az eljárás már alkalmazásban van Belgium, Franciaország, Nagybritannia és Hollandia között. Az egyes államokat a Népszövetség illetékes tanácsa felkérte, hogy küldjenek ki megbízottakat, mert áprilisban vagy májusban nemzetközi tanácskozás lesz az utlevélkényszer enyhítése céljából.

— **Harcok Damaszkusz körül.** A Reuter-iroda jelenti Damaszkuszról, hogy a város környékén tizenöt mérföldnyi körzetben lévő több falut a francia csapatok felperzseltek azért, mert a falvak lakossága támogatta a beiruti vasutat felszaggató bandákat. A franciák hír szerint Esraa-ban csapatokat vonnak össze, hogy a kedvező időjárás beálltával támadást indítsanak a dzsebel-druzok ellen.

— **A néhai mecklenburgi nagyherceg kedvese pörli a német államkincstárt.** Berlinből jelentik: Érdekes pört tárgyal az országos törvényszék. Matzenauer grófné évjáraadék fizetéséért bepörölte a német birodalmi államkincstárt. A fölperecs V. Frigyes Adolf mecklenburg-strelitzi nagyherceg harmadja volt és mikor tízévi meghitt viszony után a nagyherceg meghalt, végrendeletében évjáraadékot kötött ki kedvesének. Matzenauer grófné 1919-ig húzta a járandóságot a nagyherceg örököseitől, de akkor azok megtagadták a fizetést.

Az első fokon a törvényszék elutasította a keresetet és kimondta, hogy alperes örökösök, nevezetesen Erzsébet mecklenburg-strelitzi nagyhercegné, Blasewitz Mária hercegné és Milica montenegrói volt trónörökösne nem tartoznak az évjáraadékot fizetni. Felelkezés következtében szerdán került az ügy az országos törvényszék elé.

— **Csicserin közeledést keres a kisananthoz.** Bukarestből jelentik: Az Adeverul szerdai számában hosszabb cikket közöl Csicserin európai utjáról. A lap szerint az orosz külügyi népbiztos közeledést keres a kisanant államaihoz és különösen az SHS. királyság magatartását a szovjet iránt kíséri élénk figyelemmel.

— **Utonállás.** Szentáról jelentik: Surányi Péter huszonegy éves földmivest kedden este ismeretlen tettesek megtámadták és botokkal agyba-főbe verték. Segélykiáltására elmenekültek az éjszakai utonállók. Az ismeretlen tettesek felkutatására a rendőrség megindította a nyomozást.

— **Szuboticeai szegények köszönete a zsidó Nőegyletnek.** A szuboticeai zsidó Nőegylet jótékony célú bálja fényes anyagi sikerrel járt. A bál jövedelmét a szuboticeai szegények fölségélyezésére fordították. A segítségben részesült szegények ezúton mondanak köszönetet a Nőegyletnek, továbbá Krisztiána Emmának, Sporer Mórának és dr. Loránt Zoltán nőegyleti titkárnak, akik sokat fáradoztak a bál sikere érdekében.

— **Egy török hajót els lyesztett az orkán.** Konstantinápolyból jelentik: A Fekete-tengeren orkán dühöngött, melynek egy török hajó is áldozatul esett. A Hamidie hajó ugyanis a Sinopéba menő Enup nevű török gőzös megállapítása szerint elsüllyedt. Az Enup legénysége egy árbocha kapaszkodó négy embert vett észre, akik közölték, hogy a Hamidie elsüllyedt és vele együtt legénységének huszonegy embere is. Csak ők négyen menekültek meg; ketten közülük a kapitány fiai.

— **Francia-orosz pénzügyi tárgyalások.** Párisból jelentik: A francia-orosz pénzügyi szerződéseket Rakovszki nagykövetnek Párisba való visszatérése után nyomban folytatni fogják. Rakovszki munkatársaival együtt a legközelebbi napokban Párisba érkeznek. Az orosz delegáció összetételét eddig még nem ismerik. A francia delegációban De Morzie miniszter, Dausset szenátor, D lbez és Bestid képviselők, továbbá a külügyminisztérium hivatalnokai foglalnak helyet.

— **A Sand táncestélye.** A Sand kulturszakszaktálya február 1-én a Bárány-szálló összes termeiben elit-bált rendez. Az estély sikerét biztosítja az agilis rendező gárda, élén a szakosztály elnökével, Gyorgyevics törvényszéki elnökkel. A bálon csak meghívottak vehetnek részt.

— **Szinielőadás a Városi Színházban.** A szuboticeai szlav szintársulat csütörtökön este nyolc órai kezdettel előadja a „Hasanaginica” című háromfelvonásos drámát. A címszerepet Vavra Nina, a zagrebi Nemzeti Színház művésztője alakítja. Jegyek a Városi Színház pénztáránál kaphatók.

Puha, kellemes és friss a párisi nő arcára rendkívül csekély gondnal, amely naponként egy percig tart:

SIMON ARCKRÉMET
(CRÈME SIMON) 97613
használat mosás után, míg az arcod még nedves.
Kapható mindenütt
SIMON KRÉM, PUDER és SZAPPAN
PARFUMERIE SIMON 59. Fg. St. Martin Paris

Vonatösszeállítás. Szentáról jelentik: A potiszi-szveti-nikolai állomáson kedden vonatösszeállítás történt. Az állomástól nem messze két hértel elött kiskított egy tehervonatot és öt vagon felborult. A szerencsétlenség után a pályát ideiglenesen rendbehozták, de a felborult kocsi a sínek mellett maradtak és továbbra is zavarták a forgalom rendes lebonyolítását. A szubotical vasutigazgatóság kedden segélyvonatot küldött ki megfelelő eszközökkel felszerelve a feldőlt vagonok elszállítására. Nehéz munka után sikerült a felborult vagonokat visszatermi a sínekre és a segélyvonatot a kocsiakkal együtt elindult az állomás felé. Az állomáson egy tehervonatot vesztetett és a segélyvonatot valószínűleg hibás váltóállítással miatt beleszaladt a tehervonathoz. A segélyvonat mozdonya kiskított és felborult. A vasutigazgatóság bizottságát küldött ki annak megállapítására, hogy a felelősséget kinek terhel az újabb összeállítás miatt.

Erkölcscrakk az olasz tánciskolákban. Rómából jelentik: Olaszország legtöbb városában az utóbbi napokban a tánciskolákban meglepő vizsgálatot tartottak, amelynek során számos kiskorú nélkül levő kiskorú leányt a rendőrségre vittek. Csak magában Torinóban negyven helyiségtulajdonos megbüntettek és huszonkilenc szállodást, valamint tizenhét szobakiadót följelentettek.

A fasiszták le akarják lepellezni Gasparri bitoros-államtitkárát. Rómából jelentik: A kormánypartí lapok egyetlen szóval sem tekintik említést a pápának Gasparri bitoros-államtitkárhoz intézett leveléről. Ezzel szemben a fasiszta „Tevere” bejelent, hogy legközelebb számos fontos okmányt hoz nyilvánosságra, amelyek egy nagyon magas politikai személyre vonatkoznak, akiről az utóbbi napokban sok szó esett. Ezek az okmányok rendkívül nagy politikai visszhangot fognak támasztani. Újságírók körében azt tartják, hogy ezek az okmányok Gasparri bitoros-államtitkár ellen irányulnak.

A **VILÁG** előfizetési ára havonként 100 dinár. Előfizetéseket az új főbizománys: „Literaria”, Mavro Heumann Szubotica (postafiók 76) fogad el.

Kacagó bajacok, bájos fehérhajú pierettek táncprodukciókkal kedveskednek a január 30-iki pierro-bálon.

A szubotical „Szeretel Nőgyelet” február hó 6-án este a Bárány-szálló összes termelében „Matróza-bálat” rendez.

Mielőtt vásárol légszékényt, sörparátust és szállodaberendezést, kérjen árjegyzéket Braća Goldner légszékény-, fabutor- és rézarugyártól Subotica, Jugovića 25.

Csang-Cso-Lin csapatai megszállták Sanghajt. Párisból jelentik: Az Indopacific távirati iroda Pekingből jelenti, hogy Csang-Cso-Lin csapatai harc után megszállták Sanghajt. Kuo-Ming-Cung negyedik hadserege visszavonulóban van. Mozgalom indult meg abban az irányban, hogy a lemondott köztársasági elnököt, Li Yuan-Sont, aki az alkotmány értelmében még nyolcvanhárom napig hivatalosan elnöke Kínának, visszahívják. Száznyolcvanhét képviselő felszólította az országot a nemzetgyűlés összehívására.

A szubotical „Bácska” bélyeggyűjtő egyesület január 24-ikén, vasárnap délelőtt 10 órakor tartja rendes évi közgyűlést a National-szálló dísztermében.

A törött váza

— Sully Prudhomme —

A vázát, melynek üregében
Hervadt verbéna haldokol,
Legyezének át, hogy éppen
Ütése érte valahol.

És nőt naponta, éjjelente,
A kristályt marta, lépte és
Egy szép napon csak átölelte
A vázát ez a repedés.

Vize cseppenként, észrevétlen
Kiszikkadt, elfolyt, megszökött,
Ah, hozzá többé kéz ne érjen,
Még ki sem sejt, s már törött

Szívet is durva kéz gyakorta
Érint meg gondolatlanul,
S a tört szívnek virága lombja
Elhervad, tankad és lehull.

S bár épp az emberek szemében,
Sebe növekszik untalan,
Sebe csak vérzik észrevétlen —
Ah, kéz ne érje: törve van!

Franciából fordította: Zoltán Vilmos

Hat havi börtönrre ítélt vereskedő. Noviszádról jeleu: Kop Adim, franzföldi napszimos 1922, március 14-én Franfeden ásóval összeverte Gros Frigyes ugyanottani földművest. A pancsevői kerületi törvényszék hat havi börtönrre ítélte Kopot. Ezt a büntetést a felebbviteli bíróság és szerdán a semmitőszék is jóváhagyta.

Orvosi hír. Keiner Dezső dr. születés, nőgyógyász, operateur a bécsi és berlini szaktanulmányai után, mint specialista működését Noviszadon, Zeljeznicka ulica 5. szám alatt megkezdte.

Dr. Demand Antal szemspecialista, volt egyetemi szemészeti tanársegéd naponta 10—12 és 2—4-ig Noviszadon Duna-ucca 26. alatt rendel.

Ő svojoj slavi Sv. Jovanu neće primati posete Miloš Georgijević.

Lakásberendezések, hálók, ebédők, uriszobák, stb. stb. egyszerűbb és diszebb kivitelben legolcsóbban Braća Goldner légszékény, fabutor és rézarugyártóban szerezhetők be. Subotica, Jugovića ul. 20.

Kraljevbergi pezsgő a vezető márka

A legjobb symmit Szubotican Vig szalonzenekara játssza a Bárányban.

Női- és gyermekfehérneműt a legjutányosabb áron a „Dama” fehérneműszalon készít Tolstojeva (Ódor-u.) 21.

Dugulás, aranyeres bántalmak és derékfájás ellen a természetadta „Ferenc József” keserűviz biztos segítséget nyújt. Tudományos megfigyelések beigazolták, hogy a **Ferenc József** víz, alhasi megbetegedések eseteiben is gyorsan és mindig enyhén hat. Kapható gyógyszerárakban, drogériákban és fűszerüzletekben.

Minden arcisztátafianságot
tehát szepit, kintést, műtészert, vés-
foltot stb. azavatolnan eltávolítja a párisi
emulzió

Visagine Adolina Patti

az egyetlen tökéletes és ártalmatlan
arczépítő, amely az arcnak hosszú időre
fiatalos és friss külsejt biztosít. Naponta
számos körönlövél. Kapható minden
gyógyszertárban, illatszertárban és dro-
gériákban. Üvege 30 dinár. Jugoszláviai
foltókat: Zagreb, Gajeva ul. 8. 1925

SPORT

A somberi Amateur teljes gárdija indul a SAND versenyén. Somborból jelentik: A SAND vasárnapi országos birkózóversenyén a somberi Amateur birkózói Grbics vezetésével teljes számmal vesznek részt. A légsúlyban indul: Király, Sauernborn, pehelysúlyban Lis-tyevics és Milovansev, könnyűsúlyban Heck, Masirevics, kisközép-súlyban Ju-hász, a nagyközépben Haasz, a nehézsúlyban pedig Krajosevics.

Az 500 dináros rejtély

A Bácsmegyei Napló szerdai példányai közt két olyan példány volt, amelyben a második oldalon

A Vajdaságban nem lesz nő-ügyvéd

A noviszádi ügyvédi kamara megalapítja a női ügyvédi ölt fevételét. Külföldi állampolgár sem lehet a kamara tagja

ezek címe a következő címváltozással jelent meg:

Nem lesz nő-ügyvéd a Vajdaságban

A novi adí ügyvédi kamara nem vez fel női ügyvédjelölteket és külföldi állampolgárokat

Akinek bármelyik ilyen példány birtokába kerül és azt nyolc napon belül a kiadóhivatatlak beszolgáltatja,

500 dinár jutalmat

kap. Aki a Bácsmegyei Naplóra előfizet, részvesz a márciusi sorsolásban, amelyen ötven értékes tárgy és 50, 200, 4000, 10.000 és 30.000 dináros nyeremények kerülnek kisorsolásra.

TÖZSDE

A dinár külföldi árfolyamai 1925. január 20.

Zürichi deviza 917.5.
Budapest deviza 1261.5—1266.5, valuta 1260.5—1266.5.
Berlin deviza 743.20—745.20 milliárd márka, valuta 738—742 milliárd márka.
Bécs deviza 12.5375—12.5975, valuta 12.505—12.565.
Prága deviza 59.875—60.375, valuta 59.60—60.10.
London deviza 275.
Newyork deviza 177 háromnyolcad.
Trieszt 43.80—43.95.

Zürich, jan. 20. Zárlat: Beograd 9.175, Páris 1935, London 25175, Newyork 517 háromnyolcad, Brüsszel 2350, Milanó 2090, Amszterdam 208, Berlin 123.30, Bécs 72.90, Szófia 2.95, Prága 15.325, Varsó 72.50, Bukarest 2.315.

Beograd, jan. 20. Zárlat: Páris 212, London 247.60, Newyork 56.44, Milanó 228, Berlin 13.45, Bécs 794, Prága 167.35, Genf 10.92, Budapest 794, Szaloniki 74, Bukarest 24.75.

Zagreb, jan. 20. Zárlat: Páris 210—214, London 273.82—275.82, Newyork 53.15—53.75, Amszterdam 22.61—22.81, Berlin 13.40—13.50, Bécs 790.40—800.40, Prága 166.52—168.52, Trieszt 226.90—229.30. Valuta: Dollár 55.42—56.02.

Budapesti terménytőzsde, jan. 20. A jobb külföldi kereslet és a tengerentuli

piacokól jelentett 3 centes áremelkedés megszilárdította a gabonátőzsdét. Nyitáskor 2500—3000 koronával magasabb a buza ára, mint tegnap. A tiszavidéki 77-es búzáért 427.500—430.000 koronát kérnek. Hegyeshalomban 460.000 koronás pénzájlat van a magyar búzára. A márciusi határidőre mérsékelt a kereslet, 415.000 koronás pénzájlat van rá. A kínálat gyenge.

A rozsa változatlan, ára 242—245.000 korona Budapesten. E cikk iránt a kereslet gyenge.

A takarmánycikkék közül tengeri iránt van érdeklődés, a prompt áru 185.000 korona Budapesten, márciusi tengeri 215—217.500 korona.

Csikgói gabonátőzsde, jan. 19. Buzamájusra 177.625, buza júliusra 153.5, buza szeptemberre 145.75. Tengeri májusra 84.75, tengeri júliusra 87.125, tengeri szeptemberre 88.25. Zab májusra 45.5, zab júliusra 109.875.

Newyorki gabonátőzsde, jan. 19. Buza 205.625—202.625. Tengeri 88.75. Liszt 800—850. Az irányzat búzánál szilárd, tengerinél tartott.

DRÓTKOTELEKET
szigetelt és csupasz rézhuzalokat,
szólampszimórokat, antenadrótozt, ólomka-
belket elsőrendű minőségben, jutányos ár-
szállítással a Noviszádi Kábelgyár (Radnička ul. 2.)
Te. ofon: 121. 4433

PATKÁNYIN PATKÁNYIRTÓSZER
dobozza 15 dinár, kapható minden
gyógyszertárban és drogériában to-
vábbá a Torontáli Agrárbanknál Ve-
liki-Bečkereken. 10376

VILÁG
HAZHOZ SZÁLLITVA
HAVONKÉNT 100 DINÁR
„LITERARIA”
könyv- és hírlapterjesztő vállalat
MAVRO HEUMANN SUBOTICA
Karadjordjev trg 12. — Postafiók 76.

FEBRUÁRBAN KEZDI MEG A
BACSMEGYEI NAPLO
SZ. SZIGETI VILMOS
FOLTOK
A SZIVÁRVÁNYON
CIMU REGENYENEK KOZLÉSÉT

Az előkelő és művelt világ csak és kizárólag

Eau de Cologne Original Farina Gegenüber

gárdmángt használ

KAPHATÓ EREDETI GYÁRI ÁRON MINDEN ELŐKELETTBEN ÜZLETBEN

VEDJEGY:
VÖRÖS LÓTUSZVIRÁG AZ
ETIKETTRE RAGASZIVA

VEDJEGY:
VÖRÖS LÓTUSZVIRÁG AZ
ETIKETTRE RAGASZIVA

Jaj, azok a szülők...

Irtá: Illy János

A sárga gesztenyéken izzó arany-színeket gyűjtve csorgott végig a nap.

Urfi most szólította meg először a kis kisasszonyt. Bátorralanul, friss tavaszi remegéssel, mintha gyöngye virágot simogatna.

— Már régen meg akartam ismerkedni kegyeddel, de sohasem találtam meg a kellő pillanatot. Már a télen a tánciskolában...

Valami nagyon szépet akart mondani, de a szíve a torkában dobolt. Csak nyelt nagyot, fűrészt és két szemével itta a kis kisasszony finom, kecses alakját. Csak egy lihegő, bolond kis sóhaj tört utat a száján.

— Maga nagyon tetszik nekem!

A kis kisasszony feje lecsuklott a mellére. Piros-parázslón nézte a tisztára söpört korzót. Illatos és napfényes volt ez az őszi délelőtt, mintha ajándéku önéné magát az urfi és a kis kisasszony elé.

Urfi és kis kisasszony is, szépen, tisztára, csinosra öltözötten lépdelték egymás mellett. És beszéltek. Sok mindent. Remegőn, tikkadó szájjal. Ami az eszükbe jutott. Csakhogy hallják az egymás hangját. Zengő, piros tavasz muzsikált a szívükben.

Egyszerre csak rátévedt botorkáló izzó szavuk a szülőkre. Urfi, ahogy rajzolta, idesznesítette az édesapját, kis kisasszonynak elevenen a szeme elé állt egy egyszerű, piros-pozsgás ur, jókedvű, gazdag, vidám, az urfi mamája pedíg finom, törekeny, szelid mosolyú kis uriaszony. Magában el is szomrodott. Jaj, mit mondjon ő az apjáról meg az anyjáról. Kicsi susztermihelyben gyötrődik az alacsony asztalka mellett a papa. Egy ideje már csak egy segéddel dolgozik. Apróka sütői műhely, egész nap kopácsolás, munka... Bátorralanul nézett fel az urfira. Kicsit remegően, iedt nagy könnyes szemmel. Hiszen jó, jó, az apja vette neki ezt a finom ruhát is, az a munkában sorvadó, lázas kis jó ember, de hát mégis csak suszter... suszter... Jaj, mingyárt szétröppen ez a szó itt az illatos tavaszi zsongásban, urfinak verődik, mint valami durva kő és szétioszlik, a szerelem aranyzárnyú pillangója, mintha lámpán perzselte volna meg a szárnyát.

Pedíg nem szabad szégyelni, hiú ez, szomorú, csunya vétek, de mikor itt zsong, muzsikál a szerelem ezen a napfényes korzón, amely nem ismer mást, csak pompás, kiöltözött finom megjelenést, uriságot, előkelő illatot, bele kell abba pirulni, hogy valakinek a papája csak egyszerű, kérgeskezű suszter. Nini, itt ez az urfi, milyen büszkén lépdél mellette, hogy ég az arcán a gőg... Szép, csinos fiú, parázsos, kedves mosollyal a száján... A kis kisasszony szíve nagyon hevesen kalapál, jaj, mi lesz ezzel a szegény kicsi szívvel, hogy vergődik, dobol, mint egy kalitkába zárt fogoly madár.

Beszélnék még sok minderről. A kisasszonyka arcára ráfelhőzik a félelme. Jaj, mi lesz, ha urfi megtudja, hogy csak kicsi suszter a papája.

Hideg döbbenet felébredik a kis kisasszony arcára. A korzón, az egyik uccasarknál egyszerre csak

előkerül a papa. Mosolygón, vasárnapiasan kiöltözve lépdél. Vastag szíva a kezében, az ujján a gyűrű is régimódi, nagyköves. Jaj, kis kisasszony, most menten elajul. Menekülni se lehet. Már ott állnak mind a ketten a kis ember előtt. A kisasszony arcán tüzel a szégyen.

— Az édesapám! — hebegi tikkadó szájjal.

— Gedeon József cipésmester! — mondja a kis ember.

Urfi is bemutatkozik.

— Bertók György, vármegyei tisztviselő!

A kis suszter megforgatja a szívtart nagy, gyűrűs ujjai között. Lepergeti a hamut.

— Bertók... Bertók... Ismerem én az édesapját, fiatal ur! Jó

komám az nekem! Együtt szolgálunk a 3-as közöskönnél! Nem a Bertók Pál, a hivataloszolga a megyeházán?

Urfi nyel egyet. A tekintete rásuhan a kis kisasszony arcára. Azon, mint fölgyújtott rózsa, lángol a várakozás izgalma.

Urfi kibökkenti a szót.

— De az! Az az én édesapám!

Bertók Pál, altiszt a megyeházán.

A nap diadalmas melegen terjeszti szét aranyzárnyát a korzó fölött, mintha minden boldog embert magához akarna ölelni. A sárguló gesztenyék alélt-áradtan szívják a nap esőkiát.

Urfi titokban megfogja a kis kisasszony kezét és hosszan, melegen megszorítja.

Együgyű szerelem

Irtá: Majthényi György

Vertek, a kerülő, a szántalp mellett ballagott, amelyen hatalmas vaddisznó feküdt. Biztatgatta a lovaeskát és az keményen feküdt a hámba, itt, a kaptatón. A szán mögött Daun taposta a havat, az óriás termetű erdőfelügyelő és amikor úgy látszott, hogy a lovaeska elakad, lödített egyet-egyét a szánon. Zuzmarásak voltak mindaketten s még a magas báránybőrsapkájuk is elől, ahogy lélegzetük érte. A lovaeskából meg csak úgy dőlt a pára.

Sikeres vadászatról tértek haza. Hónapokig lesték ezt a vadkant, amely sok kárt tett mindenfelé, de a ravasz, öreg állat mindenkor elkerülte őket, ma meg, amikor nem is számítottak rá, a nagy hóval eléjük gurult a bestia a hegyoldalról, de olyan hirtelen-váratlanul, hogy egyszerre süttöttek rája a puskájukat.

Nem igen beszélgettek már a dologról, csak azon igyekeztek, hogy mielőbb fölérjenek a dombhátra, mert már délutánra járt az idő. Onnan már gyerekjáték leereszkedni az alul fekvő Strázsa, ahol elszórtan állt néhány épület, az erdészek tanyája.

Az alacsony égbolton hófelhők gomolyoztak s körülöttük az ut mentén roskadtan álltak a fenyők. A hegyek fehér vonala szinte beleveszett a rájuk görnyedő felhőkbe. A kis ember nagyokat lihegett s a lovaeska valóságos páraoszlopokat fujt.

Ahogy a dombháthoz közeledtek, a toldalról vidám csengőszó hangzott feléjük. Vertek fölkapta a fejét.

— Alighanem Simon felügyelőék. — szólt hátra Daunnak. — A csengőjükről gondolom.

Annak a szeme kigyulladt erre, hatalmas teste meglendült, zuzmarás szemöldöke izgatottan mozgott, akár a káposztás-pille szárnya s egyszerre, mint valami suhanc, aki csinyre készült, mekívesült a számnak és akkorát lödített rajta, hogy a lovaeska majd leült ijedtében. És tolt, tolt a nehéz szánt, a lovaeska meg poroszkálni kezdett s néhány perc alatt föfértek a dombhátra.

Daun szélnézett, azután hatalmasat kurjantott.

— Hahó! Hahó! — És a havas dombok közt visszahangozva szállt a hangja.

Simonék szánja már a közelben volt, lent az országuton s a fagyos levegőn át vidáman hangzott az asszony szava:

— Maga az, Daun? Hát hogy kerül ide?

Daun Vertekhez fordult.

— Most már nincs rám szükséged, nő? Csak menj szépen nyugodtan, én Simonékhoz írok.

Azzal leszaladt a rövid, havas lejtőn

az országutra és rövid beszélgetés után beült a szánkóba. A lovak megindultak s a csengők megint vidáman csilingeltek a dombok mentén. Elhatárolódó örömeiben Daun egyre szembenülő kartársai térdét veregette s míg szeme az asszonyt kereste, folyton csak azt hajtogatta:

— Ej, de okos dolog volt! No, de ilyet! Ez aztán a beszéd, komám! Mert már úgy vártalak henneteket, hiszen két hét óta nem láttalak!

Simon és a felesége, két mozdulatlan, behugyolált csomag volt. Csak a szemük látszott ki jóformán. Ők is mosolyogtak az óriásra, aki majd akkora volt itt velük szemben, mint a bakon ülő kocsis.

— Aztán, hogy akadtatok rá erre a dögre? — kérdezte Simon és kissé ferdévágású, sötét szeme élénken villogott.

— Véletlen pájtás, véletlen! — nevetett Daun. — Tudod, ott a vizmosásnál, ahol a Válytka lejtője olyan meredek, legurult a hóval, mint valami lavina és jóformán az orrunk elé potygyant! Tíz lépésre volt. Forgott, fújtott... Istenigazában azt se tudtuk, hogy micsoda, csak sehten odapörköltünk neki!... No, de úgy örülök, pájtás, hogy ellőttemek!

A szán az utélgazásnál jobbra fordult, s már ott füstölögtek a strázsi házacskák. Nyitegyenesen szállt föl a füst a hideg levegőben.

Megálltak az udvaron. Esetlen, nagy asszony kukkantott ki a konyhából. Daunné. Gőzfelhő tödük utána. Mindjárt összecsapta a kezét.

— Tik vagytok? No, de ilyet! Borka, segíts csak a nagyságának! — szólt hátra a konyhába.

De Daun kiugrott s mire Borka előkerült, már fölnyalábolta azt a csomagot, amely Simonné szemével nevetett a világra, bevitte a tornácra és a felesége előtt a földre állította. Azután Simont akarta bevinni, de az kapálódzott, tiltakozott. Nagyokat és hosszan kacagtak, amíg a szobába kerültek és Daun valami csodálatos muzsikára gondolt, amíg Simonné hangját hallotta.

Felesége is ott szorgoskodott a vendégek körül nehéz, elvastagodott testével, dagadt lábával. Mozgolódása szánhatat keltett és Simonné egyre kérlelte:

— Ne fáradj, Gyöngyi, igazán... Hiszen megígérted nekünk, hogy kiméled magad és mi csak úgy löttünk át, hogy he is tartod az ígéretedet!

— Igen, igen, Annuskám!... Ő, ez a két nyomorult láb! Milyen szerencsétlen is vagyok! — sóhajtott Dauné és a botját keresgélte, amelyet nagy meglepésében a konyhában hagyott.

Daun is fájdalmasan nézte feleségét s valahányszor azt hallotta, hogy Gyöngynek szólítják, valami szemrehányás-félet érzett ki ebből a névből, amikor...

Elborult. És szeme Simonét kereste. Az üdén, frissen, ruganyosan mozgó és illatával, jelenlétével telehelte az egész szobát. Pezdulón ömlött feléje a vágyódása és gyerekesen, félszegen udvariaskodott körülötte.

Forralt bort hoztak be most. Koccintottak. A beszéd hangja megnyugodott. Kint a kora délutáni téli alkonyat lehelte árnyait. Borka egyszerre csak be nyitott.

— Meggyűtt a kerülő a disznóval! — No, ezt megnézem! — mondta Simon is.

— Kimentek és körülállták a szánt. — Vagy másiél mázsa! — becsülgöttek.

— Cudar nagy dög. — mondta a kerülő.

— Disznószerencséd van! — nevetett Simon Daun felé.

Erre Simoné is nevetett s amíg a vastag kendőt szorosabbra fogta, azt mondta még:

— A tálban mégis jobban szeretem. — áfonyalekvárral! — És úgy nézett föl az óriás Daunra, hogy az ezért a csodálatos szempárért a csillagokat is lehozta volna. Nagy jószág ömlött el benne. Tenni szeretett volna valamit, de most sebtiben, valami csodálatos, mérész, nagyszerű dolgot, amivel megnyerhetné magának ezt a gyönyörű, fiatal asszonyt, amivel megválthatná magát és megváltoztatná az egész világot. Hősi indulatok lobogtak tőle benne s ahogy belet érintettek, odahajolt Simonnéhoz.

— Magának adom! Jó?

— Mit? — csodálkozott az asszony. — Hát ezt a vadkant...

Az asszony szélesen, hahorázva kacagott.

— Ha annyira szereti... — dadogta Daun és fölérzett szégyenében az arcába szökött vér.

— De ilyet!... Ez jó! — kacagott tovább az asszony.

De most Vertek került melléjük.

— Én ám nem adom, felügyelő ur!

— Te? — csodálkozott rá Daun. — Én hát. Hiszen együtt löttük, a fele az enyém.

Daunba szinte befagyott a szó. Rettenően szégyelte magát és alig tudta kinyögni:

— Hiszen igazad van... Csak kár, hogy a más dolgába beleavatkozol.

És ezzel megint az asszonyhoz fordult, mosolyogni próbált, de könnyes szomorúság remegett a tekintetében.

Bent a szobában már terítették. Szórakozottan tett-vett egy darabig, azután engedelmét kért, mert még dolga van az istállóban. És kiment.

Nagy, óriás teste megremegett, mint a megvert gyerek. A szégyen égette, a retentő, jóvátehetetlen szégyen, amely a srig is elkíséri... Ostoba fainakónak szidta magát s az udvar homályán öklével dörömbölt a homlokán. Oh, ha kötéllal verhetné magát, amiért olyan ostoba, mint valami kis diák... Csak el lehetne hitetni, hogy tréfa volt! Vagy ne is említse többé?

Befordult az istállóba. A lantorna már égett s a párás melegben az állatok nyugodtan hergettették az abrakot. Odahajlt kedvenc lovához, átkarolta a nyakát és ekkor valami véghetetlen bánatot verte szíven, mintha örökre eljárt volna boldogságát.

És ahogy a jó izmos nyakát ölelte, a sörényébe furta a fejét és teljesen ellágyult. A könnye tehetetlenül szivárgott alá. Összeszorította a fogát. Nem mert hangosan zokogni, nehogy a kocsis meghallja, ha belép.

Kaie illatszertárajánlja speciális kölnivizeit kimérve és nagyban. Viszonteladónak árendemény. **Lorigan, Chipre, Ambra, Orosz, Szegfü, Gyöngyvirág, Orgona és valódi Johann Maria Farina.**

NYILTTÉR.

Objava dražbe.

Na temelju rešenja sreskog suda u B-Topoli, kao grunтовne vlasti br. 1949/1924. grunt. objavljujem, da ću na dan 24. januara 1926. godine prepodne u 1/2 12 sati u advokatskoj kancelariji Dr. Jakova Fischera i Dr. Elemara Kalmar u Subotici, Kralja Aleksandra ul. br. 4. I. sprat, održati javnu dražbu, radi izdavanja na jednu godinu dana pod zakup nekretnina kuću, koja je uvedena u grunt. ulošku opštine B-Topole br. 3185. pod top. br. A. I. 698/6. onome, ko da najviše.

Blizi uslovi dražbe se mogu doznati u advokatskoj kancelariji subotičkih advokata Dr. Jakov Fischer i Dr. Elemara Kalmar.

Stevan Vernački
staratelj sekvestra

473

Arverés

Zobnatica vasutállomás mellett 21 lánс szántóföld és tanyára vonatkozó utóajónlati árverés a helybeli kir. jár. sbíróság földszint 20. sz. alatt f. évijanuár 29-én d. e. 9 óraker okvetlenül meg lesz tartva, miért is a venni szándékozók felbivatnak, hogy az árverésen jelenjenek meg. Az érdeklődőknek dr. Vas Antal ügyvéd irodája ad felvilágosítást.

467

Felhivás!

„BALKÁN“ néven új Szülészeti Egyesület alakul 600 taggal. Felvételi díj egyszer és mindenkorra 30 dinár. Tartalékálapra 1 dinár, szülészeti esetenként 2 dinár, orvosi segély és bába 1 din., temetkezési segély 1 dinár, összesen 5 dinár esetenként.

Minden tag tartozik fizetni a belépés napjától kezdve havi 30 din. tagsági díjat utólag a meghatározott naptól.

Az egyesület fizet szülészeti esetenként a tagoknak 1000 din., halálózi segély fejében 400 din., orvosi kezelés és bába 400 din.

Tagokat felvesz:

Sijepan Krokus éks. éresz, Trg Slobode, Nyilat i Csajkós ékszerész, Strósmajerova ul. (husplac), Berke... éf üveges, Zrinjski trg. 9. Franto Romić rőfőskereskedő, Trumbićeva ul. 20. Mihajlo Čičvarić fűszerkereskedő, Save Teke ija ul. Jovan Franzer üveges, Trumbićeva ul. 9. Djuro Svidran traif os, Frankopanska ul. 25. Szentmári volt vendéglős, Jelacseva ul. 6. Minacssek Ferenc üveges, Balaški vinograd, Slivka telep 1045. Czerna Balint fodrász, Peje Kujundžića ul., Bruno Vojni's part meria, Vilsonova ul. 16., Sárközi Kálmán tanító, Ada, Knjež vić fodrász, Sudarević ul. 108

EBBEN A HIDEGBEN

Ön is felvehet egy **BECK-féle szövött Pullowert** vagy mellényt.

Egyes darabok gyári áron alul kaphatók

BECK JENŐ

kötött-szövöttáru gyár detail üzletében
Pašićeva ul. 8. (Gőzfürdő mellett)

Művészeti munkák, szobrok, plakettek, dísz tárgyak és ipari öntvények tervezését és öntését vállalja
Ga'vanizálás — bronzírozás — patinázás.
CSISZÁR JÓZSEF RÉZÖNTŐDÉJE, SUBOTICA
Skadarska ulica 4. 10396 Tanoncok felvéletnek.

Ritka alkalom mind azoknak akik Novi-Sadon akarnak letelepedni, Novi-Sad legforgalmasabb helyén emeletes ház jutányos áron eladó. Kereskedésnek vagy vendéglőnek alkalmas. Ugyanott egy kisebb ház eladó. A vevő aonnal beköltözhet. Megkeresések „FAUST“ hirdető iroda Novi-Sad Kralj Aleksandra ulica 12. kéretnek. 489

KANADÁBA

Földmunkások és telepes családok

A kanadai kormány 1926 tavaszára megengedte földmunkások és parasztcsaládok kivándorlását.

A létszám esékély és nem léphető túl

Akik a közelebbi feltételek iránt érdeklődnek megkapnak minden

FELVILÁGOSÍTÁST INGYEN CANADIAN PACIFIC

Beograd-Vilsonova 107. Zagreb-Petrinska 49.

Borbélyok és fodrászok

Kérjék ingyenes árjegyzékemet. Mindennemű szerzőm nagy választékban

VASA SUJIC BEOGRAD

POENKAROVA UL. 8. A legkisebb rendelést is azonnal ellátózzuk

Egyedüli alkalom!

Nagy raktár munkásruhákban: kabátok, bluzok, mellények, nadrágok és minden egyéb ruházati cikk

Nagyban és kicsinyben!!

Kivánatra árjegyzéket küldünk

RAKTÁR AZ OLCÓSÁGHOZ

IVO HERO I DRUG K. D.

SUŠAK, ZVONIMIROVA ULICA 97.

(Az udvarban)

Társat

keresünk

jó forgalmu, modern berendezésű kereskedelmi- és vámmalmunkhoz, mely Bányát legforgalmasabb városában közvetlen a vasuti- és hajóállomás közelében fekszik.

Cim a kiadóhivatalban.

Vojvodinai Malomvállalat R. T.

mielőbbi belépésre mérlegképes

főkönyvelő-diszponenst

keres,

ki egyuttal a szerb-horvát és német levelezést is önállóan tudja vezetni. Csak feltétlenül elsőrangú, önálló és rendelkezőképes erők (SHS állampolgárok) ajánlatai az eddigi szolgálat rövid megjelölésével, ugyszintén nyelvismeret és fizetési igények megjelölésével a Bácsmegeyi Naplókiadóhivatalhoz kéretnek „Bizalmi állás“ jelige alatt.

Ki akar érettségizni?

Összevont magánvizsgát tenni?

Teljes anyagi felelősséggel előkészít a

BAROSS-GÁRDOS TANINTÉZET BUDAPEST, RÁKÓCZI-UT 57/A. INTERNÁTUS.

UTAZÓT KERES

régi, bevezetett cognac- és likörgyár. Reflektánsok, akik a szakmában, teljes jártassággal bírnak, tapasztalt munkaerők, akik ezen állás betöltésére alkalmasak nyujtsák be kimerítő ajánlataikat. Zagreb, Glavna Pošta. Poštanski pretinac 255. címre.

ÉRTESÍTÉS.

Majur és Tsa (horgosi) kosár és kertibutor fonó üzletét a mai napon átvetttem és

Oslobodjenja ulica 27. szám (Senta ut) alá helyeztem át, hol saját nevemen tovább vezetem és t. megrendelőmet továbbra is a legpontosabb kiszolgálásról biztosítom Tisztelettel

HORGOSI PÉTER

Legolcsóbb áron kaphatók

FAJ-KANÁRIMADARAK

(himék és nőtények)

STEINFELDNEL, WEISZ KEFEGYÁRBAN

TELEFON 1-28

WEITZENFELD és TÁRSA

Alapítva: 1902. Subotica Tel. 190 és 191.

Távíratcím: Kenderipar.

Detailüzlet: Városi hérszalota.

Engross és irodák: Wilsonova ulica 7.

UTITAKARÓK

ÉS

LÓPOKRÓCOK

LEGOLCSÓBB BESZERZÉSI FORRÁSA

Provizíós utazót ki Szerbiában jól be van vezetve, keres a Bélipar r. t. Subotica.

Szárazbél

ismét I-a 60 dinár 100 méter kapható! II-a 50 " 100 " III-a 40 " 100 "

BÉLIPAR R. T. SUBOTICA

KORZO MOZI

Január 21-től 24-ig
Csütörtöktől-vasárnapig
RUDOLF VALENTINO
a filmszínészek királya
fellép a szezon kimagasló
ujdonságában
A szent ördög
színdarab Spanyolország-
ból a szerelem és tüzes
napsugár hullásából
6 felvonásban.
Kendés helytáras.

LIFKA MOZI

Vasárnap utoljára
JACKIE COOGAN
nagy sikert aratott
ujdonsága
Kis Robinson
Ezenkívül a gyönyörű szép
Divatkirálynő
Rendes helytáras, 2 sláger.

APRÓHIRDETÉSEK

Apróhirdetés egy szó 1 dinár, vastagbetűs és címszó
kétzeresen számít. Legkisebb apróhirdetés ára 10 din.
Csak felbélyegzett jellegű leveleket továbbítunk
Kérdéskódokhoz válaszbélyeg melléklendő.

Doigos, tiszta mindenhe-
nő keresetük éves hely-
re. Cim a kiadóban. 482

Tanult gyermekkertész-
nő gyakorlati, magyar,
német nyelvtudással két
és fél éves gyermek mel-
lé keresetük. Irásbeli
ajánlatok Gyermekek jel-
legre Beogradje oglasi-
ni zavod, Beograd. Knez
Mihailova 17. címre kül-
dendők. 481

Harci kanári (valódi) ju-
tányosan kapható Ungor
cipészüzletben (Rudics
ucca). 488

Komplett fürdőszoba be-
rendezés jutányosan el-
adó. Cim a kiadóban. 374

Alma elsőrendű legol-
csóbb napi árban kapható.
Vujevics Benonél. Föpos-
tával szemben. 365

Ardenni és muraközi 4
éves hibátlan tenyész-
mén, valamint 1 pár mu-
raközi kanca eladó. —
Hirschl Gyula, Potiski-
Sv.-Nikola. 337

**BÁMULATOS OLCSÓN
ELADÓ:** Órák, arany,
ezüst ékszerek, dohánytár-
cák, ruhák, télikabátok,
matyóbundák, nőiingek, vá-
szonkézimunkák, cirilbe-
írt írógépek, süllvesztő-
varrógép, különféle illat-
szerek, Sampon, Bayrum,
kávépítő, butorárok,
írómó, rézgy. matraccal,
fürdőkád kályhával, nagy-
mennyiségű finom gyapjú-
szövet, egy 4-es és egy
3-as Wertheimkassa, kü-
lönféle karácsonyi ajándé-
kok **Kiss Adásvérfelintézet**
VI. Trumbiceva (Petőfi)
ul. 11. Csirkepiac. 10333

**Naponta friss
pörköltkávé**
kapható
Sugar Manónál
Subotica, Rudiceva ul.

VÉTEL-ELADÁS

Eladók 8 HP magánjáró
garnitúrát, 8 HP huzatos
garnitúrát, 6 HP magánjáró
garnitúrát, 6 HP huzatos
kazán és egy stabil
7-8 HP benzintört. —
Megfelelő biztosíték esetén
részfizetésre is eladók.
Különféle gépekkel cse-
rételt kötik. Róza Fe-
renc, Starakanizsa. 395

**ÚJ
TÜKÖR** minden
méretben
Régi
TÜKÖR javítása
PRANCER ÜVEGESNÉL
Trumbiceva ul. 9. csirkepiac
343

Eladó malom Bánátnban
Csnabaran (Feketetón)
4 újratu motormalom és
2 garnitúra cséplőgép
jutányosan eladó. Vevők
érdeklődhetnek Kadvan
Orbánál. Sentán vagy
a helyszínen Császár
István inkódonosnál.
127

Vizesuhorka és savanyí-
tott paprika kapható a
Kemény-féle cser. és kon-
zervgyárban. L. Voinovi-
ceva ul. 5. 10816

Bor eladó. 70 hektó kefe-
biai rizling saját termés.
50 hektó siller. VII. Ju-
govičeva ul. 36. Banner.
426

Íróműnő fodrászüzlet esa-
ládi okok miatt eladó. Já-
vor Lajos, Kula. 422

Különbejárati esimesen
butorozott szoba kiadó.
Zeljeznicka ul. 3. 487

**ÜZLETI KÖNYVEK
OLCSÓBBAK MINT BÁRHOL
NAGY ÁRLESZÁLLÍTÁS!**
HEUMANN MÓR könyv-, zenemű-, írószer-
és papirkereskedésében Subotica
Karadjordiev trg 12.

**NŐI KALAPSZALON
POGÁNY**
Kalap szalonomat megnyitottam. Kérem a tisztelt
hölgyközönséget, hogy régi prax'som alatt bevált
szép munkámról és jó ízlesemről véteikényszer-
 nélkül meggyőződni sziveskedjék. Átalakításokat
modellek után készítek.
Trg. Fra Ješe 15. I. emelet
Ljubibratic-ház (Hitelbankkal szemben) Telefon 30.

Két modern 4 szobás, fürdőszobás
lakház raktárakkal és mellék-
helyiségekkel szabadkézből azonnal el-
adó. Egyik lakás esetleg azonnal át-
vehető. — Cim a kiadóhivatalban. 472

NARODNI BIOSKOP NÉPMOZGÓ
a kahl. legényegylet
helyiségeiben

Január 21., 23. és 24-én
csütörtök, szombat, vasárnap
A technika leg-jobb vívmánya a **RADIO** a szerelem
szolgálatában
RADIO HÁZASSÁG
Modern vigjáték 6 felvonásban
Jövő héten szenzáció film kerül műsorra. — Kérje
figyel-mmel a plakátokat

„LA MODE“

Kalapszalón
Pašičeva ul. 5. I. em.
**Olcsó és izlé-
ses modell-
kalapok**
legujabb divat sze-
rint 150 dinártól
kezdve kaphatók.

KÜLÖNFÉLE

Szoba-konyhás lakást
(üreset) keresek a belté-
rezen. Cim a kiadóba
kérem. 450

Csemege-üzlet azonnal
átadó a beltéren. Cim a
kiadóhivatalban. 449

Figyelem! Nincs pénz
— keresete? Küldje be
cimét 10 dinárral, iskolai
és szakmabeli képzettsé-
gének megjelölésével 14
napon belül poste res-
tante 2039-26. jeligére.
Subotica főposta. Le-
velezés minden nyelven.
448

Keresek azonnali átvétel-
re 2 szobát konyhával,
előszobával, mellékh-
elyiséggel, butorozva vagy
anélkül, lehetőleg a belté-
rezen. Cim a kiadóban.
444

**Raktár-
helyiség**

padló és száraz, vasajtók-
kal, nagy befogadó térrel
1926 év február 1-től kiadó.
Érdeklődni lehet a Zrinski
trg 24. számú házban a ház-
tulajdonosnál. 9821

Használt Fordson traktó-
rok és autók vételével és
eladásával legolcsóbban és
legelőnyösebb fizetési fel-
tétel mellett foglalkozik
Földvári Béla, Staribecei.
Telefon 83. 10204

Olcsó és jó **panlan** csakis
Németh Margit üzletében.
Subotica, Pašičeva ul. 8.
kapható. Megrendelésre
készítek pehelyből, gyap-
jából és vattából, ugy-
uiat mint régit. Németh
trafik. Edény-piac. 6710

Eladó 21 új hengercsék,
esetleg elcserezhem 8-as
cséplőért vagy eszterga-
nadért. Nica Neckov,
Orosziámos. 465

Komplett hálószoba mat-
racokkal együtt eladó.
V. Varoska ul. 9. sz.
430

**Akácia
szőlőkaró**
jutányos áron kapható
Szemő Belánál
Subotica, Brozova ul. 2.
100

Subotici Centralna Ban-
ka zálogosztálya Ale-
ksandrova ulca 4. Állan-
dóan folyósf kölcsönöket
ékszerekre és mindenféle
árukra. 8920

Intelligens, gyermektelen
házaspár keres butoro-
zott lakást (egy szoba,
külön konyha) azonnaira.
Nemzetközi Tudakozó és
Bizományi Iroda Su-
botica, Kralja Aleksan-
dra ul. 9. szám. (Hal-
brohr-ház.) 470

Beltéren forgalmas helyen
lakást keresek. Cim a ki-
adóban. 399

Gummibélyegzőt bármí-
lyen nyelven készít Mol-
nár József Subotica, Fran-
kopanska ulca 25. Meg-
rendeléseket a Bácsme-
gyei Napló kiadóhivatala
is elfogad.

Szodagyarat megvételle
keresünk. Ajánlatokat a
kiadóhivatal továbbít.
474

Irodának alkalmas hely-
ség a beltéren keresetük.
Cim a kiadóban. 173

HÁZASSÁG

48 éves róm. kahl. özvegy
férfi. kinek fűszerüzlete
és kantinja van, három
gyermek aia, keresi jó-
megielendű gyermektelen
házias nő ismeretségi
házasság céljából. Ho-
zomány mellékes. Csak tel-
jes címmel és fényképpel
ellátott levelekre vála-
szolok. Leveleket Bol-
dosság jelige alatt a
kiadóhivatal továbbít.

Fiatlan magister vagy as-
sist pharmacie vaidasági
városba kerestetik. Fize-
részi igény, curie, vitae.
Nyelvismeret jelige alatt
a lap novisad kiadóhiva-
talába. 318

Jókarban levő
MALOM
napi 1 vagonon felüli
öröképeséggel (60 HP
Dieselmotor) felsőháas-
kai nagyközségben, a
közponban hozzátar-
tozó melléképületekkel
együtt jutányos áron
eladó. Cim a kiadóban

RÉVAI ADOLF
SUBOTICA
üzletét
Sokolska ul. 2 alá
(volt Gombkötő-utca)
Kuniz-házba helyezett át.
Ajánl: Elsőrendű meszel,
és cementel, legjobb máno-
szegű száraz portmentes re-
toza lakkot és ellismert
1-a pécs-szabólesi létszer
mosott kovacszenet
Telefon 551.

LEVELEZÉS

Reflektor. Vasárnapra bi-
zonyosan itthon lesznek.
Akarim akkor jönni, hogy
örömmön határtalan le-
gyen, hogy megint csak
a Magáé lehessenek. So-
raiból csokos gyönyör
árad, amit betünként szí-
vok magamba. Tul sokat
gondolok Magára. 483

Társ kerestetik elsőrangú
kereskedelmi és bizo-
mányi ügynökséghez, a
szükséges tőke 15.000
dinár. Kiadó egy pince,
egy raktár és egy iroda-
helyiség külön-külön és
egyben is. Cim: Peics
József Subotica, Vlaszka
ulca broj 8. 307

Elsőrangú szalonzenekar,
jazz-band vagy cigány-
zenekar kerestetik azon-
nali belépésre. Sürgős
ajánlatok Hotel Royal,
Osijek, címre intézendők.
475

Zamatos, igen jó mi-
nőségű bács-almás
vöröserdői bor
kapható nagyobb
mennyiségben. Érdeklő-
dőni lehet Erdélyi
Pálnál dr. Vas Antal
ügyvéd irodájában. 466

Cimkét, kilect, litografiai man-
kát, rézkönyvek, betétkönyv-
vek, dombornyomást, dobo-
zokat, szízes könyvet, gyógy-
szertárak részére préselt do-
bozokat a legjutányosabban
szállít
FISCHER ERNŐ
grafikai műintézet Subotica
10892

Turnéra zongoristánót
vagy zongoristát (duett)
keresek. Csakis kitar-
tób személyre van szük-
ségem, az állás állandó.
Kitünő egzisztencia. Nem
fontos, hogy erős játé-
kos legyen. Érdeklődni
levélileg Ida Nagy, Vel-
Kikinda, Miletičeva ul.
484

FOGLALKOZÁS

Mindenes szakácsnőt ke-
res gyermektelen fiatal
házaspár. Jelenkezni le-
het Cara Lázara-utca 12.
szám alatt. 434

Graham kenyér
gyomor- és cukorbetegségeknek,
naponta friss
karlsbadi kész ruált és
keks kapható 821
MAYER ALFRED
villanyerőre berendezett
üzemében
Subotica, Kukasiskola mellett

Cseh samottégla
minden méretben és
samottliszt
legolcsóbb árban
Cserépkályhák
1300 D.-tól felállítva kapható
Mihajlo Takac
pečar, Subotica, Agina ulca 2.
(Zenede m'gött) 185

Varrónó házakhoz ajánl-
kozik, olcsón. Cimeket a
kiadóba kér. 486

Figyelem!
Hatúléses modern
luxusautó
30.000 dinárért eladó.
Cim: Drag Rad, Pešic
Beograd
Knez Mihailica 2. 483

Intelligens urfény házi
kisasszonynak, házveze-
rőnőnek avagy társalko-
dónőnek ajánlkozik. Ha-
szoló minőségben már
volt alkalmazva. Falura
is elmegy. Cime: G. J.
Scotus Viator ul. 27.
409

Keresek neves kézilányt
és intelligens tanulótányt.
Pecány női kalapszalón.
Trg Fra Ješe 15. 479